

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять шоста

Стенограма пленарного засідання
6 червня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять шоста

*Стенограма пленарного засідання
6 червня 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Четвер, 6 червня 2024 року)

Частина двадцять шоста

Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...7
Заява депутатської фракції політичної партії Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина» та депутатської групи «Довіра»	...12
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей на підтримку Глобального саміту миру»	...13
Ратифікація Рамкової угоди між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Союзу для України згідно з інструментом <i>Ukraine Facility</i>	...18
Внесення змін до деяких Законів України щодо виконання Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України завдань, пов'язаних із забезпеченням безпілотними системами, засобами радіоелектронної боротьби та пасивної протидії технічним розвідкам	...24
Прийняття Закону України «Про дошкільну освіту»	...35
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про академічну доброчесність»	...36
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...41
Прийняття в першому читанні за основу з урахуванням пропозицій комітету та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України та продовженням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про самоврядування в сфері охорони здоров'я в Україні»	...41

Відхилення проекту Закону України «Про лікарське самоврядування»	...41
Внесення змін до:	
деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти	...49
деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми	...52
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання реалізації у 2024 році Постанови Верховної Ради України «Про Премію Верховної Ради України найкращим учасникам зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти»	...53
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...54
Прийняття в першому читанні за основу з урахуванням пропозицій комітету та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо розширення прав органів студентського самоврядування та забезпечення прав здобувачів вищої освіти»	...54
Заява депутатської фракції політичної партії «Європейська солідарність»	...59
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про Премію Верховної Ради України молодим ученим» щодо процедури присудження Премії»	...60
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проектів законів України: «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення обмежень для медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації під час здійснення ними професійної діяльності»	...62

«Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо маркування лікарських засобів»	...65
«Про внесення змін до деяких законів України щодо паралельного імпорту лікарських засобів»	...68
«Про внесення змін до деяких законів України щодо дебіюрократизації діяльності центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки»	...72
«Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених»	...74
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку волонтерства серед здобувачів освіти»	...77
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ»	...80
Заява депутатської фракції політичної партії «Слуга народу»	...80

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
6 червня 2024 року, 10 година 11 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України Юлії Олександрівни Світличної, позафракційна, та Євгена Геннадійовича Яковенка, депутатська група «Відновлення України» (*Оплески*). Вітаємо іменинників, бажаємо міцного здоров'я, енергії та здобутків на благо України.

Шановні народні депутати, сьогодні ми відзначаємо ще одне дуже важливе професійне свято – День журналіста. Ця професія в усі часи є надзвичайно актуальною і необхідною, але саме зараз, у воєнний час, вона набула особливої ваги. Щоденно віддані своїй справі журналісти об'єктивно та неупереджено забезпечують висвітлення інформації про боротьбу України проти держави – агресора не лише для мільйонів наших співвітчизників, але й для всієї світової спільноти. Завдяки їм світ знає про масштабні злочини російської держави – агресора та про відважну боротьбу України за справедливість і незалежність. Ця інформація – надзвичайно потужна зброя, яка наближає нашу перемогу.

Давайте від імені Верховної Ради України висловимо глибоку вдячність всім журналістам за їхню наполегливу працю, за те, що, часто ризикуючи здоров'ям і життям, доносять правду до кожного куточка планети. Колеги, привітаймо журналістів оплесками з їхнім професійним святом (*Оплески*).

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати нашу роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, триває 834-а доба рішучого спротиву Української держави повномасштабній збройній навалі російської федерації. Ворог безперервно обстрілює цивільну інфраструктуру наших міст і сіл, намагаючись позбавити українців звичних благ сучасної цивілізації. Наші захисники і захисниці відважно і професійно стримують постійні атаки російських військ. Завдяки їх мужності і самовідданості українці зберігають своє життя, свободу, цінності та право самостійно обирати свій шлях.

Вшануймо пам'ять героїв, полеглих за незалежність України та її мирне майбутнє, а також невинних жертв серед дітей і мирних мешканців! Згадаймо та вшануймо пам'ять усіх журналістів, які загинули під час виконання професійних обов'язків!

(Хвилина мовчання).

Шановні народні депутати, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування.

Нагадую, що необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За», та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 183.

Проголосували: за – 183, проти – 4, утримався – 1, не голосували – 21.

Традиційно – Железняк.

Будь ласка, Ярослав Івановичу, вам слово.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Голово, перше традиційне запитання. Ви знаєте, про БЕБ. Думаю, не треба далі витрачати час. Це перше.

Проте в мене є й друге серйозне запитання. Буквально наступним питанням ми голосуватимемо звернення щодо Глобального саміту миру, що, безперечно, важливо, і ми, безумовно, це підтримаємо. Але це звернення ми адресуємо у тому числі й до парламентаріїв. Так ось, у мене досить просте і одночасно дуже складне в наш час запитання. Можете оголосити прізвища тих, хто представлятиме парламент України на цьому саміті? Скажіть, як формується делегація, хто входить до її складу, і чи взагалі буде така делегація? Тому що якось дивно, ми

звертаємося від імені парламенту, а самого парламенту України там не буде, окрім, сподіваюся, президії Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я відповім. Цей саміт об'єднує держави, представляється на рівні лідерів держав, акцентується саме як саміт лідерів держав, тому, зрозуміло, парламентського напрямку на цьому саміті не буде. Але я не виключаю, що, як і під час Кримської платформи, може бути створений парламентський трек Саміту миру, і ми, можливо, будемо проводити свій парламентський трек, якщо в цьому буде необхідність, і там вже збиратимемо представників парламентів.

До речі, хочу нагадати, що 23-24 жовтня цього року відбудеться вже Третій Парламентський саміт Міжнародної Кримської платформи, на який ми запрошуємо наших колег. Він ніяк не дисонує з тим, що цього року пройде четвертий саміт глав держав. Тобто це два паралельних треки. Думаю, ми обов'язково це будемо засновувати.

А щодо кількості держав і їх представників, які будуть запрошені, то за останньою інформацією, яку озвучив Президент України Володимир Зеленський, здається, вже 107 країн братимуть участь і переважно на рівні глав держав.

Сподіваюся, я відповів на ваше запитання. Дякую.

З процедури – Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний Руслане Олексійовичу, на столах народних депутатів лежать матеріали без вихідних даних, незрозуміло в якій кількості роздруковані. Незважаючи на те, що я повністю погоджуюся зі змістом написаного, але, пане Голово, це порушення Регламенту. Прошу, щоб у подальшому такі речі не повторювалися. Кошти, витрачені на хорошу поліграфію, можна було б витратити на інші цілі, корисніші на сьогодні, а власну позицію озвучити під час виступів народних депутатів. Ще раз прошу вас звернути на це увагу і забезпечити, щоб у подальшому такого не було.

Дякую, пане Голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу.

Ви цілком праві, тому що Регламентом Верховної Ради забороняється проносити до залу будь-які речі, які не мають нічого спільного з діяльністю, що здійснюється відповідно до Регламенту, у тому числі й роздруковані матеріали, тим паче, матеріали без вихідних даних, які виглядають, як дуже дороге надрукована продукція. Я абсолютно погоджуюся і прошу Апарат Верховної Ради, Управління державної охорони в подальшому забезпечити, щоб такі речі

потрапляли до залу виключно в межах і в обсязі, передбачених Регламентом Верховної Ради України.

Дякую.

З процедури – Артур Володимирович Герасимов. Що у вас?

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово, я щось не пам'ятаю, щоб колеги висловлювали невдоволення, коли до сесійного залу заносили томи про «Велике будівництво», коли на столах були розкладені матеріали щодо Стамбульської конвенції, газети «Дзеркало тижня. Україна» із фото очей матерів наших військовослужбовців. Ви тоді не робили жодних зауважень і не вважали, що це є порушенням Регламенту.

Тому прошу припинити маніпуляції ваших колег і ваші також. Вважаю, що будь-яка аргументація щодо того чи іншого законопроекту може бути зроблена і дозволена. Це друкована продукція, Регламент жодним чином не порушено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я одразу... (*Шум у залі*). Ні! Олексію Олексійовичу, можна я відповім дуже просто, якщо ви дозволите?

Перше. Коли роздавалися матеріали, не пам'ятаю, що я сидів на цьому місці. Це перше.

Друге. Якщо це було, я не пам'ятаю, щоб хтось у залі порушував питання, як сьогодні це зробив Сергій Володимирович.

Третє. Будь-яка продукція повинна заноситися до залу відповідно до Регламенту, і це основний аргумент, якого, думаю, ми дотримуватимемося.

Олексію Олексійовичу, будь ласка, з процедури.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Шановний пане Голово, дозволю собі нагадати, що тоді ви були Першим заступником Голови Верховної Ради України, це також поважна і висока посада, а коли ви вже стали Головою Верховної Ради, пан Микола Тищенко роздавав у цьому залі ось такі томи, це було дуже смішно, як він бореться за ліси. Так бореться, що там десь один ліс зрубали, щоб надрукувати ті томи, які роздавали члени його ТСК, як начебто звіт. І тоді не було жодних запитань, ніхто не обурювався, хоча то був не матеріал на чотири сторінки, а цілий том про ліси і Миколу Тищенка. Повторюю, все було добре.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексію Олексійовичу, я вам одразу... (*Шум у залі*).

Артуре Володимировичу, вам або не треба відповіді, або ми переходимо... Але я відповім, і ми перейдемо до розгляду питань. Будь ласка, секунду (*Шум у залі*). Спочатку я відповім, а потім ви будете кричати. Добре? Дякую.

Щодо питань, пов'язаних з тим, хто і коли роздавав. Я не знаю, коли Микола Миколайович чи хто там роздавав, але в мене на столі цього не було. Сьогодні це у мене на столі є. Домовилися? Давайте так: я прошу, принаймні в залі, дотримуватися норм Регламенту Верховної Ради України.

Право на репліку надається Миколі Тищенку, його прізвище було згадано (*Шум у залі*). Спочатку має бути використано право на репліку, а потім підемо далі.

Микола Тищенко. Будь ласка.

Миколо Миколайовичу, вставте картку, інакше не буде працювати.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Тищенка. Пише, що ваш мікрофон не увімкнено, перевірте наявність картки. Є? З трибуни – ні. Пересядьте на інше місце. Ну, не працює ваша картка.

У Миколи Миколайовича не працює картка. Будь ласка, 1 хвилина.

ТИЩЕНКО М.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Вельмишановний зале, ви ж пам'ятаєте, скільки наша ТСК «Нацресурс» казала про проблеми з лісом. І ви сьогодні бачите, що усе підтверджено. Рік тому я вам про це казав. Були опоненти, були невдоволені, хтось казав, що ми беремо хабарі, але це все було брехнею. Сьогодні ми бачимо, що ДП «Ліси України» – незалежний орган, держава в державі. Відбувається незаконне вирубування лісів. Ми відхилили законопроект, яким пропонувалося вирубати не 1 гектар лісу, як зараз, а 10 гектарів. Ми з вами це зупинили.

Повторюю, якщо ми як одна команда, всією державою, не будемо захищати українські надра... До речі, Президент сказав, що є стратегія, що ми можемо зробити бюджет України...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гузь, за ним – Герасимов, і на сьогодні все.

Ігор Гузь. Будь ласка (*Шум у залі*).

Миколо Миколайовичу, ваш мікрофон вже вимкнено, вас не чути.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець). Шановні друзі, пане Руслане, хочу виступити з процедури і по суті. Я просив би вас в цій ситуації не «перегибать». Тому що народний депутат має повне право інформувати своїх колег. Так було і так повинно бути. Те, що хтось вважає за потрібне роздати якісь матеріали за чи проти будь-якого

законопроекту, це нормально. Якщо служба охорони не даватиме депутату занести до сесійного залу будь-який подібний матеріал, я особисто буду першим, хто допоможе. Прошу звертатися. Не перетворюйте парламент на концтабір. Ми – депутати, і маємо право донести в цьому залі в межах чинного законодавства свою позицію, зокрема у друкованій продукції. Тому так повинно бути.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Пане Ігорю, якщо дозволите, давайте прикрутимо емоції та подивимося, що виписано в Регламенті Верховної Ради України.

У статті 98 Регламенту зазначено, що будь-які інформаційні матеріали до залу заносяться за висновком комітету і в контексті статті 28 Регламенту – за дорученням Голови Верховної Ради України. Ми можемо багато чого говорити, але давайте, як ви сказали, не «перегибать», українською – перегинати, так? Давайте не перегинати, а рухатися в межах Регламенту Верховної Ради України.

Герасимов, і на цьому все. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу, не перетворюйте Верховну Раду України на державну думу російської федерації. Це перше.

Друге. Вивчайте матчастину. У частині першій статті 51 Регламенту Верховної Ради України написано: «Народним депутатам забороняється вносити до залу засідань та використовувати під час проведення пленарного засідання плакати, лозунги, гучномовці, інші предмети, які не мають на меті забезпечення законодавчої діяльності». А тепер увага! Подивіться, будь ласка, на роздані матеріали. Що є ключовим? Законопроект [№ 10372](#) і аргументація, чому за нього не можна голосувати.

Руслане Олексійовичу, не маніпулюйте. Статтею 51 Регламенту Верховної Ради України дозволяється народному депутату занести до залу будь-яку інформацію, яка дозволяє пояснити колегам свою позицію і аргументи на її захист. Ми – Україна, а не росія!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми це всі знаємо, але крім цієї статті Регламенту є ще частина третя статті 99 Регламенту, давайте будемо разом їх читати. Друзі, все, крапка. Рухаємося далі.

Шановні колеги, ще раз звертаюся із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні народні депутати, перелік питань, попередньо погоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Перед тим, як перейти до їх розгляду, оголошую, що від депутатської фракції «Батьківщина» та депутатської групи «Довіра» надійшла заява з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

Народний депутат Кожем'якін. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Фракція «Батьківщина». До речі, хочу сказати з історії парламентаризму. Ті заборони, про які зараз казали, були внесені до Регламенту Верховної Ради України саме у той час, коли ми в цьому залі відстоювали демократичні принципи, боролися з режимом Януковича. Коли ми боролися проти підписання Харківських угод, нам заборонили заносити до залу гучномовці, димові шашки. Треба якось це переглядати і вносити зміни. Це перше.

Друге. Руслане Олексійовичу, коротко хотів би сказати стосовно звернення до мене як до голови Комітету з питань молоді і спорту. Якщо хтось не знає, я очолюю один із трьох комітетів Верховної Ради України за квотою опозиційних фракцій. Керівництво Міністерства молоді та спорту України, Національного олімпійського комітету України, спортсмени запитують мене: «Андрію Анатолійовичу, скоро розпочнеться Євро-2024 – спортивна подія, Олімпійські ігри – готуємося, але де в порядку денному законопроекти вашого комітету?». За п'ять місяців до порядку денного не включено жодного законопроекту. Навіщо так принижувати комітети, голів комітетів, діяльність яких регулюється законом та Регламентом Верховної Ради України? Чому я повинен принижуватися і просити керівників правлячої фракції, інших фракцій внести проект від комітету і розглянути? Це не Кожем'якін його розробив, а всі члени комітету. Я розумію, що на сьогодні із семи членів комітету двоє – із фракції «Слуга народу», тобто комітет вважається майже опозиційним. Але це не дає вам права принижувати членів комітету і сам комітет.

Тому я хотів би попросити. Руслане Олексійовичу, ми ж повернулися до роботи в залі, працюємо з 10 години три рази на тиждень. Я вимагаю повернутися до засідань Погоджувальної ради, на які запрошуватимуться усі голови комітетів, щоб я міг демократично внести пропозицію стосовно проекту, щодо якого комітет прийняв рішення про включення до порядку денного. А не так, що якийсь, вибачте, заступник голови фракції, керуючий, повинен мені казати: «Вас немає в списку, ми вас не запрошуємо». Я – голова комітету. Це конституційна норма і конституційна посада. Тому прошу нас поважати і поважати спорт та молодь у цій країні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано, переходимо до його розгляду.

Перше питання – проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей на підтримку Глобального саміту миру» ([№ 11320](#)).

Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої робочі місця, ми маємо проголосувати пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 11320 до порядку денного сесії.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для доповіді від авторів запрошується народний депутат України Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук.

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! До вашої уваги пропонується проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей на підтримку Глобального саміту миру».

По-перше, хочу подякувати керівництву парламенту, керівництву депутатських фракцій і груп, представникам депутатських фракцій і груп, які долучилися до його розробки та підписання.

По-друге, основною метою, яка сьогодні ставиться перед Глобальним самітом миру, є наближення України до справедливого і сталого миру. Ви знаєте, що сьогодні це питання вже порушувалося. Понад 100 країн на рівні лідерів держав вже проголосили про своє прагнення бути присутніми на цьому саміті і говорити про Україну.

Шановні колеги, думаю, дуже важливою в цьому питанні є й позиція українського парламенту, тому що ми працюємо в цьому залі не три рази на тиждень, а, хочу нагадати, безперервно з 24 лютого 2022 року. Я дякую кожному із вас, хто весь цей час працює задля України, задля нашої перемоги, хто приймає рішення і знає та цінує своє високе звання представника українського народу.

Сьогодні ми маємо проголосувати за це звернення до інших парламентів і урядів, тому що це консолідована позиція парламенту, яка вимагає бути на боці України. Багато хто нам каже, що треба домовлятися з кимось. Ми домовлялися у 1918, 1932, 1944 та у 1994 роках, і в результаті Україна отримала війну, найбільшу на території Європи. Сьогодні час говорити лише тоді, коли за тобою стоятимуть сильні країни, їх буде багато і вони шануватимуть цінності та принципи, за які кожен українець і українка кладе найцінніше – своє життя та здоров'я.

Давайте підтримаємо Глобальний саміт миру і Україну на ньому.
Дякую. Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякуємо.

Для співдоповіді запрошується голова комітету Олександр Олександрович Мережко. Будь ласка.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на своєму засіданні 5 червня 2024 року розглянув внесений народним депутатом України Русланом Олексійовичем Стефанчуком та іншими народними депутатами проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей на підтримку Глобального саміту миру».

Метою проекту постанови є прийняття Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій та їх парламентських асамблей із закликом сприяти участі лідерів держав, запрошених на Глобальний саміт миру, що відбудеться 15-16 червня 2024 року у Бюргенштоці (Швейцарія), продемонструвавши таким чином свою відповідальну позицію, прагнення до відновлення справедливого миру і поваги до Статуту Організації Об'єднаних Націй та готовність протидіяти деструктивним діям російської федерації, спрямованим на розкол міжнародної спільноти.

Здійснення запропонованих проектом постанови заходів стане важливим етапом у консолідації зусиль міжнародної спільноти, спрямованих на відновлення поваги до норм міжнародного права, на захист принципів територіальної цілісності та суверенітету держав, які зіткнулися із серйозними викликами через неспровоковану російську агресію проти України, на відновлення справедливого миру не лише для України, а й для всього світу, що є одним із завдань Глобального саміту миру.

Тож, шановні колеги, прошу підтримати рішення Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва і прийняти проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України

до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей на підтримку Глобального саміту миру» за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Олександровичу.

Шановні колеги, прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього питання: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Осадчуку Андрію Петровичу, фракція політичної партії «Голос».

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Прошу передати слово Ярославу Железняку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Добрий день, шановні колеги! Я не буду довго пафосно висловлюватися, навіщо нам потрібен мир і перемога. Як людина з Маріуполя, думаю, маю точно на це право, але впевнений, що і ви розумієте.

Безумовно ми підтримуємо це Звернення. Хочеться побажати успіху і Україні, і всьому демократичному світу, щоб на теренах Швейцарії ми почали той примус агресора до відведення своїх військ і звільнення наших територій, і щоб ніколи більше в цивілізованому світі не повторилася війна.

Безперечно, ми будемо голосувати за цей проект постанови, бажаючи побачити там якомога більше країн.

Але, пане Голово, я запитав про парламент не просто так. Шановні колеги, парламент має там бути за інших рівних. І не треба мені, народному депутату, який трохи розуміє, як працює демократія в інших країнах, розповідати, що там не буде парламенту. Багато країн там будуть представлені на рівні уряду, в яких урядовець-міністр є одночасно парламентарієм, і це правда. Я не претендую на участь в цій делегації, навіть не скажу, що є претенденти від нашої фракції, але парламент має там бути.

Тому, шановні колеги, коли ми голосуємо проект постанови про Звернення до урядів і парламентів світу, давайте хоча б самі не будемо робити дурниць і казати, що це непарламентський трек. Ні, нам там потрібно бути. Ще раз, це прерогатива Голови парламенту обрати тих, хто і як там буде, а не питання дискусії зараз у залі. Але принижувати роль парламенту в парламентсько-президентській республіці точно не треба.

За проект постанови, звичайно, голосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мезенцева Марія Сергіївна, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги! Сьогодні голосуємо дуже важливий проект постанови, і для того, щоб зняти всі питання, ми зараз технічно пояснимо, що це означає.

Ще в січні 2023 року Генеральна Асамблея ООН 143 голосами підтримала Формулу миру Президента Зеленського. У 2022-2023 роках парламентські асамблеї НАТО, ОБСЄ та ПАРЄ підтримали Формулу миру Президента Зеленського. Із багатьох її пунктів уже створено робочі групи, спеціальні комісії стосовно повернення цивільних, військовополонених, викрадених дітей, створено реєстр збитків і компенсацій, що знаходиться в застосунку «Дія», до якого українці вже подали понад тисячу заявок. Ми працюємо відповідно до Формули миру щодня. Це і спецтрибунал, і екоцид, і відновлення нашої територіальної цілісності шляхом підтримки сил оборони. Тому це вже зроблено, і ми даємо пас урядам цих держав. Ось, що це означає.

ПУШКАРЕНКО А.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, йдеться про те, що сьогодні Україна, запропонувавши Формулу миру Президента Володимира Зеленського, виходить зі своїм мирним планом... (Шум у залі). І не треба зараз кричати, ми виходимо зі своїм мирним планом, тому що в нашій державі йде війна, гинуть люди, й жодна країна світу не повинна нам сьогодні нав'язувати своє квазібачення врегулювання. Тому, як росія не намагалася б залякати, шантажувати держави, зриваючи проведення Глобального саміт миру, він відбудеться, понад 100 країн світу візьмуть у ньому участь. Президент протягом останнього тижня перебуває з високими візитами в Бельгії, Іспанії, Катарі, Сінгапурі, щоб максимально консолідувати світ навколо України і навколо справедливого миру. Ми не можемо сьогодні знехтувати життям наших захисників і захисниць. В Україні повинен бути справедливий мир, оснований на міжнародному праві.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, на майбутнє дуже прошу вчити Регламент, у тому числі й тим, хто виступає з трибуни. Надається слово одному представнику. Домовилися? (Шум у залі).

Усе, друзі, будь ласка, йдемо далі.

Мамка Григорій Миколайович. Я так розумію, він передає слово Михайлу Михайловичу Папієву.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Це дуже важливий проект постанови, який нам треба підтримати. Наша депутатська група голосуватиме за. Закликаємо весь парламент, усі фракції політичних партій і депутатські групи об'єднатися, щоб ми в підтримці Глобального саміту миру виглядали як єдине ціле, як український народ, який об'єднався навколо ініціативи Президента України Володимира Зеленського щодо саміту миру.

Але при цьому я прошу президію Верховної Ради України активізувати і парламентську дипломатію, про що ми говорили під час зустрічі у форматі Діалогу Жана Моне. Тобто нам необхідно, підтримуючи Глобальний саміт миру і цей проект постанови, паралельно звернутися до парламентів світу з тим, щоб восени ми організували зустріч представників парламентів інших країн, які підтримали б на рівні парламентської дипломатії Формулу миру Володимира Зеленського.

Закликаю всіх голосувати і підтримати даний проект постанови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово колезі Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Наша команда має досвід важких переговорів щодо миру, тому ми бажаємо всім учасникам успіху, але хочемо звернути увагу на таке.

У порядку денному Глобального саміту миру визначається три питання, і там немає ані слова про мир.

Перше питання – це ядерна безпека. Сьогодні від медіа надходить дуже тривожна інформація, що навіть з підсумкового документа намагаються вилучити пункт про необхідність деокупації Запорізької АЕС. Який може бути мир, якщо Запорізька АЕС залишиться окупованою?

Друге питання – це продовольча безпека. Очевидно, що продовольча безпека також неможлива без деокупації.

І третє, звичайно, дуже важливе питання, ми усвідомлюємо принциповість цих переговорів, бо мали успіх у таких мирних переговорах, – це звільнення всіх українських заручників і повернення українських дітей.

Я цілком погоджуюся з колегами, які кажуть, що парламент має бути долучений до Глобального саміту миру, тому що ми повинні знати деталі цих переговорів і на всіх рівнях допомагати, аби вони були вирішені.

Ну, і ключове. Що таке для України дійсно справедливий мир? Для нашої команди ця формула незмінна 10 років – це членство України в ЄС та НАТО. Якщо в червні ми, дай Боже, отримаємо позитивний сигнал щодо встановлення переговорної рамки стосовно членства України в ЄС, поки що не маємо позитивних сигналів щодо підготовки Вашингтонського саміту НАТО, і, будемо відвертими, як країна втратили час, тому що боялися в цьому залі вимовити слово «НАТО», і зараз повинні активніше працювати насамперед з нашими німецькими й американськими партнерами. А для цього потрібно не блокувати міжпарламентський діалог, а, навпаки, долучати до нього всіх, хто має в цих країнах...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця. Ми завершили обговорення цього питання, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей на підтримку Глобального саміту миру» ([№ 11320](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 318.

Рішення прийнято.

Дякую.

Прошу показати по фракціях і групах.

Рухаємося далі.

Наступне питання – проект Закону «Про ратифікацію Рамкової угоди між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Союзу для України згідно з інструментом *Ukraine Facility*» ([№ 0276](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра економіки України Соболєв Олексій Дмитрович.

Будь ласка, Олексію Дмитровичу.

СОБОЛЄВ О.Д., заступник міністра економіки України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про ратифікацію Рамкової угоди між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Євросоюзу для України згідно з інструментом *Ukraine Facility*», розроблений з метою здійснення внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності Рамковою угодою між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Євросоюзу для України, вчиненою 21 травня 2024 року в місті Києві та 22 травня 2024 року в місті Брюсселі.

Відповідно до цієї Рамкової угоди Україна зобов'язується забезпечити високий рівень прозорості та контролю у використанні коштів, наданих Європейським Союзом та захист його фінансових інтересів, у тому числі запровадження системи управління та контролю, регулярне звітування та дотримання санкційних вимог ЄС, боротьбу з корупцією.

Рамкова угода передбачає тісну взаємодію між органами державної влади України та інституціями ЄС. Для цього Україна буде активно співпрацювати з Європейською комісією, Європейським бюро боротьби з шахрайством (OLAF) та Європейським судом аудиторів, що сприятиме європейській інтеграції України. Також вона передбачає створення Аудиторської ради, до складу якої увійдуть професійні аудитори, експерти з фінансового контролю, а також антикорупційні експерти, що забезпечать комплексний підхід до контролю за використанням коштів ЄС.

Рамкова угода набирає чинності з дати отримання Європейською комісією офіційного листа-повідомлення від України, переданого дипломатичними каналами.

Ратифікація Рамкової угоди дозволить встановити принципи сталого фінансового співробітництва між Україною та ЄС в рамках інструменту *Ukraine Facility*, включаючи необхідні механізми контролю та аудиту витрат даного інструменту розміром 50 мільярдів євро до 2027 року за умови успішного виконання Плану України, а також створить правові підстави для залучення безумовного фінансування ЄС обсягом 1,9 мільярда євро вже цього місяця.

Шановні народні депутати, прошу підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Займіть, будь ласка, своє місце.

До слова запрошується голова Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановні колеги, відповідно до статті 197 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу учора на своєму засіданні розглянув внесений Президентом України проект Закону «Про ратифікацію Рамкової угоди між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Союзу для України згідно з інструментом *Ukraine Facility*» (№ 0276) від 4 червня 2024 року, незважаючи на те, що він був поданий позавчора.

Ми знаємо, що законопроект розроблено з метою виконання внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності Рамковою угодою між Україною та Європейським Союзом. Така ратифікація дасть змогу встановити принципи сталого фінансового співробітництва між Україною та ЄС в рамках інструменту *Ukraine Facility*, які включають необхідні механізми контролю та аудиту витрат даного інструменту розміром 50 мільярдів євро до 2027 року за умови успішного виконання Плану України, а також створить правові підстави для залучення безумовного фінансування ЄС обсягом 1,9 мільярда євро.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу після всебічного обговорення питання ухвалив рішення внести законопроект на розгляд Верховної Ради України та рекомендувати прийняти його за основу і в цілому. Комітет також ухвалив рішення щодо додаткового контролю за виконанням Плану України щоквартально.

Колеги, запрошуюю долучатися до цього контролю на платформі нашого комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці Лис Олені Георгіївні, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ЛИС О.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 201, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Дмитру Наталусі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Андрійович Наталуха. Будь ласка.

НАТАЛУХА Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги! Дуже прошу вас підтримати законопроект № 0276. Надзвичайно важливий інструмент *Ukraine*

Facility розроблено відповідно до виконання Плану України, над яким працював, зокрема і наш Комітет з питань економічного розвитку, а також колеги з інших комітетів Верховної Ради України разом з Міністерством економіки України.

Уже було сказано про можливість отримання доступу до 50 мільярдів євро до 2027 року. Надзвичайно важливо, що це розблокує нам і 1,9 мільярда євро безумовного фінансування незалежно від реалізації тих чи інших програмних позицій Плану України і дасть можливість підтримати економіку в ці буремні часи. Ми кажемо про так званий другий стовп, який дозволить нам простимулювати малий і середній бізнес, забезпечити стабільність існуючих підприємств, здійснити певну експансію українського експорту, а також запровадити такий механізм, як Аудиторська палата, яка буде моніторити ефективність і прозорість використання цих європейських коштів тут, в Україні.

Отже, Комітет з питань економічного розвитку також учора позачергово розглянув цей проект закону і одностайно ухвалив колегіальне рішення підтримати цей проект, до чого закликаю й зал.

Колеги, прошу вашої підтримки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Осадчуку. Осадчук передає його народному депутату Железняку.

Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, у цьому залі ми рідко висловлюємо слова вдячності певним приємним виключенням в уряді, а саме конкретним урядовцям. Тож з цієї трибуни я насамперед хочу подякувати заступнику міністра економіки України Олексію Соболеву, який разом з командою витягнув цей План. Це було важко, це тривало довго, але, тим не менше, ще рік тому План від Європейського Союзу на 50 мільярдів євро був як диво, а зараз став реальністю. Нагадаю, сьогодні це найбільший і найвагоміший фінансовий внесок до всієї фінансової системи нашої країни.

У цьому році ми отримаємо 16 мільярдів євро, у наступному році, дай Боже, – 12,5 мільярда євро, у 2026 році – 7,2 мільярда євро і у 2027-2028 роках – 2,5 мільярда євро.

Однак, незважаючи на те, що уряд і пан Олексій зробили чудову роботу, щоб отримати гроші й допомогу від Європейського Союзу, необхідно ще багато зробити й парламенту. Для розуміння, лише цього року згідно з *Ukraine Facility Plan* нам треба буде прийняти 14 рішень – законопроекти, які є в першому та другому читаннях. Але це все має бути вчасно, тому що головування Угорщини, скажімо, не дуже нам допомагає. І перший дедлайн, з чим я всіх вітаю, буде щодо Бюро економічної безпеки. Але спочатку давайте сьогодні ратифікуємо цю угоду і відповідно отримаємо 1,9 мільярда євро як безумовне фінансування. Щоб отримати наступні 8 мільярдів, треба буде провести реформи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Южаніній Ніні Петрівні, фракція «Європейська солідарність».

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Петру Олексійовичу Порошенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Порошенко Петро Олексійович. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні народні депутати! Дорогі українці! Якщо починати зі слів подяки, то насамперед треба подякувати нашим європейським партнерам за підтримку України, бо ця підтримка має для нас стратегічне і визначальне значення.

Сьогоднішнє голосування законопроекту про ратифікацію Рамкової угоди щодо механізму підтримки – це радше не про дипломатичні успіхи влади, це не успіхи Порошенка чи Зеленського, попередньої чи нинішньої Верховної Ради, а це шана і повага жертвам України в Бучі, Бородянці, Ізюмі, Маріуполі. Це та ціна, яку Україна заплатила і платить за високу честь бути членом Європейського Союзу і, сподіваюся, членом НАТО.

Ми маємо бути відвертими перед собою – Україна бере на себе велику відповідальність. І тут уже завдання Верховної Ради – реалізувати та імплементувати 69 реформ, 10 інвестиційних проектів і 146 показників бенчмарків, що ми маємо зробити за дуже короткий термін, і це вже завдання влади. А в нинішніх складних умовах ми маємо особливо пам'ятати про ті червоні лінії, які Європейський Союз чітко зазначив для української влади, – повне дотримання демократичних цінностей і уникнення будь-яких проявів ерозії демократії в нашій державі, дієва демократія і багатопартійний плюралізм, у тому числі й у Верховній Раді, боротьба з корупцією, відсутність темників, свобода ЗМІ і те, що ми маємо, нарешті, стати європейською країною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Цимбалюку Михайлу Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Валентину Наливайченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наливайченко Валентин Олександрович. Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні пані та панове! Дорогі наші захисники! Сьогодні день, коли український парламент обов'язково ратифікує спеціальні механізми реалізації фінансування Європейського Союзу для України. Безперечно, ця угода потрібна, а гроші, які виділяють наші європейські партнери, будуть спрямовані на три мети: перша – відбудова України, друга – відновлення України і третя – модернізація нашої країни.

Тому дякувати треба, звісно, європейським партнерам, але я присвятив би всю цю подію нашим захисникам і захисницям. Саме завдяки Збройним Силам України наша держава тримається, йде до Європейського Союзу гідно і за підтримки європейських партнерів.

Фракція «Батьківщина» наполягає, щоб одразу по-партнерськи парламент узяв під контроль кожен дію за цією угодою, кожне фінансування, кожен кредит, кожна інвестиція, щоб це напряду потрапляло на відбудову української енергетики, щоб гроші від європейських партнерів напряду спрямовувалися до українського бюджету для виплат пенсій, зарплат, для виживання країни.

Ще одне дуже важливе питання. Ми закликаємо уряд негайно, прямо сьогодні, і не кажіть, що ми не казали, створити дієві механізми антикорупційного упередження, щоб жодне євро допомоги не розкрадалося, а ми вам в цьому допоможемо.

Ратифікація цієї угоди означає, що ми починаємо діяти, нас починають підтримувати фінансами, і час все це спрямовувати на відбудову України.

Слава Україні!

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця. Ми завершили обговорення цього питання, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Рамкової угоди між Україною та Європейським Союзом щодо спеціальних механізмів реалізації фінансування Союзу для України згідно з інструментом *Ukraine Facility*» ([№ 0276](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 320.

Рішення прийнято.

Дякую.

Прошу показати по фракціях і групах.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких Законів України щодо виконання Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України завдань, пов'язаних із забезпеченням безпілотними системами, засобами радіоелектронної боротьби та пасивної протидії технічним розвідкам» ([№ 11144](#)).

До слова запрошуюю Олександра Михайловича Завітневича. Дякую, він уже є.

Ми домовилися про таке: Федина – 3 хвилини, представник фракції «Батьківщина» – 3 хвилини, Клименко – 3 хвилини, Буймістер – 3 хвилини, а також виступить Разумков, і голосуємо.

Дмитре Олександровичу, у вас виступ? Я ж сказав, так.

Отже, починаємо. Федина. Будь ласка, 3 хвилини.

ФЕДИНА С.Р. Шановні колеги, я хотіла б привернути вашу увагу до питання забезпечення засобами РЕБ на передовій. Насправді ситуація зараз критична, і чи не кожен підрозділ, я вже не кажу про бригаду чи батальйон, починаючи від взводу, просять забезпечити їх засобами РЕБ різного типу. Насправді з того, що я спостерігаю, переважна більшість засобів РЕБ поставляється саме волонтерами, які їх розробляють. На жаль, я не бачу централізованої роботи з боку держави, щоб були закриті усі необхідні поставки. Хотіла б нагадати, не так давно, ви точно це бачили в новинах, була ситуація, коли міг бути прорив у Часовому Яру і саме засоби РЕБ забезпечили те, що там цього прориву не сталося.

До речі, хотіла б нагадати, що цей РЕБ – це засіб радіоелектронної боротьби, цілий комплекс, який називається «Ай-Петрі СВ», розроблений за ініціативи безпосередньо Петра Порошенка, який інвестував 150 мільйонів гривень у цю розробку. Промовчу про різні етапи блокування, про те, як це комусь зверху не подобалося, але наголошу, що це особливий засіб РЕБ, за ним стоїть черга батальйонів, бригад, підрозділів, бо він закриває територію площею приблизно 20 кілометрів, дає змогу нейтралізувати БпЛА «Lancet» та «Zala», у великій кількості FPV-дрони. Тому сьогодні треба якомога більше масштабувати цей проект. І мені хотілося б, щоб держава виготовила стільки екземплярів цього засобу РЕБ «Ай-Петрі СВ», скільки потрібно для забезпечення усієї передової, тому що він вже показав свою ефективність. Тут питання не в прізвищах, а в тому, що він сьогодні найефективніший із тих, які є в Україні. Це перше.

Другий важливий момент. Потрібно, щоб ми розуміли, куди поділися кошти, що виділялися на дрони, БпЛА, які забрали з місцевих бюджетів і передали Держспецзв'язку, Мінстратегпрому, а насправді ми не бачимо того, що потрібно безпосередньо на передовій. За різними даними, від 50 до 90 відсотків засобів, які передає держава, не злітають або не працюють, військовослужбовці їх мають перепаявати. Я вважаю, що Мінцифра, Держспецзв'язок мали налагодити хоча б мінімальну співпрацю з військовослужбовцями і волонтерами,

які точно знають необхідні ТТХ, щоб на передовій були забезпечені усім критично необхідним.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка, 3 хвилини.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, насправді цей законопроект вистражданий не лише Комітетом з питань національної безпеки, оборони та розвідки, а й військовими, представниками Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Сьогодні ТСК, яку створено у Верховній Раді, має все-таки розібратися, скільки потрібно Силам безпеки й оборони безпілотних літальних апаратів, як їх удосконалити, а також перевірити, наскільки держава створює умови для системи виробництва, закупівлі, розподілу цих сил і засобів, щоб підрозділи вчасно могли отримувати якісний продукт.

Цей законопроект до другого читання однозначно удосконалений, ним виконується декілька завдань. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації на сьогодні вже інша структура, її підрозділи зобов'язані під час правового режиму воєнного стану захищати нашу державу, використовувати і табельну вогнепальну зброю, і всі спецзасоби. До цього нормативними документами їй заборонялося це робити. Це перше.

Друге. Сьогодні це служба, яка має повноваження закуповувати і розподіляти засоби спецзв'язку, РЕБ, боєприпаси, які, використовуються, зокрема, безпілотними системами, їх складовими частинами тощо. Ще раз підкреслюю: дуже важливо, що вчора комітет знову провів позачергове засідання, прибрав усі проблеми, які не давали можливості ухвалити цей законопроект. На нашу думку, такий закон стане збалансованішим, і ця служба матиме можливість ефективніше працювати і якісніше забезпечувати підрозділи Збройних Сил України та інші військові формування безпілотними системами, а також створювати спільно з оборонпромом структуру, яка продовжуватиме розвивати свою промисловість для виробництва такої галузі, у тому числі боєприпасів, що використовуються безпілотними системами.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за. Прошу колег підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Юлії Клименко. Будь ласка, 3 хвилини.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги,

насамперед хотіла б сказати, що національна безпека і оборона полягає не лише в закупівлі зброї, вона починається з того, що в нас немає російської пропаганди, російської музики, російської церкви і всього іншого.

Тому, шановні колеги, звертаюся передусім до «слуг народу», які роблять вигляд, що це їх не стосується, наводячи різні аргументи, відмовляються вносити на друге читання законопроект щодо заборони російської церкви. У вас є шанс і можливість підписати підписні листи у вашого колеги пана Аліксійчука для внесення на друге читання законопроекту. Підійдіть, будь ласка, і зробіть це до того, як будете розповідати, як ви обороняєте країну, і наводити різні аргументи, що ви нейтральні і нецерковні люди. Мова не про церкву, а про те, що пропаганда російської і використання релігії в гібридних цілях – це частина нашої оборони, нашого життя та життя наших дітей.

Тепер переходимо до цього законопроекту. Шановні колеги, наведіть, будь ласка, порядок щодо релігійних питань у своїх головах, незалежно від того, з якого ви регіону, не прирікайте своїх дітей на третю і четверту фази війни. Будь ласка, наведіть порядок з оборонними закупівлями. У державі повинна бути єдина структура, яка закуповує зброю, що підпорядковується Міністерству оборони, яку ви самі і створили, – Агенція оборонних закупівель. Більше того, наш Президент пан Зеленський сказав, що за закупівлю БпЛА, у тому числі і FPV-дронів, дронів-камікадзе, відповідають Міністерство оборони й Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості. Якщо ви вважаєте, що це так, тоді чому цей законопроект про надання додаткових бюджетів, повноважень та дозвіл на абсолютно, м'яко кажучи, неконтрольовану закупівлю Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації, яка, за великим рахунком, є не міністерством, а центральним органом виконавчої влади? Визначтеся, будь ласка, як ви закуповуєте зброю, бо з таким бардаком у закупівлі зброї, який є, ми довго не протримаємося.

Безумовно, ми підтримаємо цей законопроект (увага!) на період воєнного стану, але точно не готові до того, що в країні будуть закуповувати зброю всі, до того ж Міністерство оборони закуповує за правилами і з кодифікацією, а Мінцифра разом з Держспецзв'язком закуповують все підряд, тому плата ініціації і вибухає в руках наших солдат. Наведіть порядок, щоб були одні правила для всіх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Буймістер. Будь ласка, 3 хвилини.

БУЙМІСТЕР Л.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 223, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю! Колеги, насправді, перша версія цього законопроекту мене налякала. Я не знаю, де вона народилася, але мене налякали дві речі.

Перше – можливість контролювати закупівлі, що сьогодні з великими потугами намагається робити громадська антикорупційна рада при Міністерстві оборони. Нагадаю, антикорупційної ради при Міністерстві цифрової трансформації немає. Хоч комітет і усунув дуже багато інших проблемних моментів у цьому законопроекті, але комітетською поправкою такої громадської антикорупційної ради при Міністерстві цифрової трансформації чи при ДССЗЗІ, на жаль, створено не було. Звісно, у всіх виникає логічне побоювання: навіщо ми надаємо ДССЗЗІ бюджети і повноваження щодо закупівлі боєприпасів і дронів, якщо у нас немає механізму контролю? Чи не робиться це навмисно? Сподіваюся, що ні, і це питання буде врегульовано. Гадаю, профільний комітет, зокрема його голова, підтримає створення громадської антикорупційної ради при Міністерстві цифрової трансформації.

Друге, про що сьогодні вже казали. Вибачте, але за два тижні протестувати ту чи іншу технологію в різних бойових умовах просто неможливо. У нас сьогодні, дійсно, багато технологій, які виходять на ринок, але не пройшли систему тестування ані за кордоном, ані в нас. І, як казала пані Юлія, у нас плати ініціації вибухають у руках військових. Ми навіть західні технології переробляємо і покращуємо для того, щоб вони виконували завдання. Я вже мовчу про наших нових виробників. Тут система тестування і система проходження випробовувань повинна бути залізобетонною, тому що безпека кожного нашого захисника – це наша з вами безпека.

І третє. Коли я побачила, що до першого читання планувалося бойове застосування підрозділів ДССЗЗІ, ну, це вже, вибачте, повний розвал системи управління і єдиного керівництва у військах, якого, на жаль, у нас досі немає. І тут навіть не важливо прізвище головнокомандувача. Президент України оголосив, що призначив заступником Головнокомандувача Збройних Сил України пана Сухаревського, який відповідатиме за безпілотні системи.

Я хочу звернутися до пана Завітневича. Пане голово комітету, запросіть, будь ласка, начальника Генерального штабу ЗСУ і Головнокомандувача на засідання комітету, щоб з'ясувати, які є проблеми з підзаконними актами в командування військ БпЛА, і тоді паралельно з проблемою ДССЗЗІ розв'язуватимемо й проблеми Генерального штабу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, далі Разумков – 5 хвилин, Микиша – 5 хвилин, потім Разумков – дві поправки на врахування. Після цього Разумков – 5 хвилин, Івченко – 2 хвилини, і в кінці Разумков – одна поправка на підтвердження, і голосуємо.

Разумков. Будь ласка, 5 хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, я вас вітаю, ми майже виконали одну з передвиборчих обіцянок – систему не зламали, а поламали, тому що сьогодні у нас відбувається так: передаєте

повноваження тим, хто в цьому нічого не розуміє, не знає і себе дискредитував. Хотів би нагадати, що попереднє керівництво ДССЗЗІ отримало підозри і заарештовано НАБУ. Про суму ви самі добре знаєте. Скажіть, будь ласка, яких вам ще реформ не вистачає, щоб більше не передавати їм грошей, функцій, невластивих для них. Ви призначаєте структуру, яка не знає, що робити у сфері оборонних закупівель. Скажіть, будь ласка, навіщо тоді Міністерство оборони? Розженіть його. Зекономите державні кошти. Нехай цим питанням займаються, я не знаю, Міністерство охорони здоров'я чи Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури. Чому б не вони? Чому ви передаєте величезне питання національної безпеки структурі, яка не може цим займатися? У них немає для цього фахівців, штату, немає нічого, лише у вас є бажання передати це Міністерству цифрової трансформації, тому що це зручно, бо нинішній віцепрем'єр подобається Офісу Президента. А якщо завтра буде інший віцепрем'єр, кому передаватимете?

Поясніть мені логіку поправок, які, на жаль, були враховані комітетом. Навіщо передавати бойову техніку ДССЗЗІ? Про це казали сьогодні і колеги. Вони де будуть воювати? Ви свого часу вже передали НАК «Нафтогаз України» сім броньованих автомобілів, які їздили по Полтавщині. У чому логіка таких бюджетних витрат?

Наступне питання. У вас усі всім займаються, а крайнього потім неможливо знайти. Система фортифікацій. Дякую, що ми створили відповідну комісію, яка, думаю, накопає і видасть багато цікавого для українського народу, але нецікавого для тих, хто на цьому непогано заробляє. Одні займаються одним, інші – іншим, крайніх немає, фортифікацій немає, дронів немає. Кожен з вас їздить і спілкується із захисниками. Скажіть, будь ласка, скільки вони щомісяця отримують від держави на дрони? Максимум, що я чув, – 20 відсотків, мінімум – 5 відсотків, усе інше – це власні кошти, кошти волонтерів, бійців або бригад. Це ви вважаєте правильне і ефективне використання державного ресурсу? А де ДССЗЗІ? Нехай тоді прийдуть і розкажуть, куди ділися кошти, хто контролює ці видатки, навіщо і куди вони закупають сьогодні мільярди гривень.

У нас є Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості, яке займається своїм, Міністерство оборони займається своїм, Міністерство цифрової трансформації має займатися трансформацією цифри, а не закупівлею дронів та іншого. Тому давайте завершувати з цією історією, нехай належні структури цим займаються і Міністерство оборони.

Мені кажуть, що в Міністерстві оборони велика корупція, тому передаємо Міністерству цифрової трансформації. Може, треба боротися з корупцією в міністерствах, а не передавати тим, хто цим не повинен займатися? Ви так скоро лікарів призначатимете директорами атомних станцій, а директорів атомних станцій відправлятимете в школу навчати дітей, і так ефективно використовуватимете той людський капітал, який поки що залишився в державі.

Тому давайте завершувати з цим безладом і повертатися до системної роботи – призначати фахових людей на відповідні посади, а не працювати за принципом, що це наш і йому можна все. Принцип «друзям – все, ворогам – закон» не повинен існувати в цій державі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микиша. Будь ласка, до 5 хвилин.

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Міжфракційне депутатське об'єднання «Розумна політика», виборчий округ № 181, Харківщина. Колеги, зараз я поясню, що це за законопроект, що в ньому закладено і до чого це може призвести. Найголовніше, цим законопроектом фактично створюється монополія в закупівлі безпілотних літальних апаратів. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації і так сьогодні це робить, а в даному законопроекті їй надається право забезпечувати не лише Збройні Сили України, а й СБУ, ГУР, Нацгвардію, прикордонників тощо. Чи є в цьому логіка? Можливо, є, але давайте подивимося, що насправді відбувається.

У мене питання якраз до Держспецзв'язку. Де 40 мільярдів, які ми виділили в лютому минулого року? Де ці кошти? Вони були спрямовані саме на закупівлю відповідних безпілотників. Минуло вже майже півтора року, проте хлопці, до яких ми їздимо, кажуть, що досі не бачили жодного безпілотника, отриманого від держави. Жодного!

Колеги, а тепер я наведу приклад того, які будуть наслідки. Якщо така сама ситуація буде і з іншими підрозділами Сил безпеки та оборони, сектором безпеки та оборони загалом, то ми втрачатимемо землі, населені пункти і, найголовніше, – цивільне населення й наших хлопців та дівчат, які боронять Україну. Адже ці безпілотники можуть стримувати ворога, бити його, і він був би зосереджений на цьому, але цього подекуди не відбувається. Ці безпілотники били б ворога і він не міг би просуватися на моїй Харківщині, як не міг би просуватися, якби були побудовані й фортифікаційні споруди, яких також немає. Першої лінії не існує. Більше того наші хлопці і дівчата цими безпілотниками били б ворога і не давали йому можливості знищувати енергетику всієї країни, насамперед Харкова та області.

Що сьогодні відбувається з енергетикою на Харківщині? Енергетична система не витягне тієї кількості абонентів, яка зараз існує. Звертаюся до всіх харків'ян. Люди, вам треба готуватися до того, що осінньо-зимовий період буде холодний. Держава, зокрема представники місцевого самоврядування, на жаль, фізично не зможуть забезпечити вас теплом. Готуйтеся і думайте про те, як ви перенесете осінньо-зимовий період 2024-2025 років.

Також звертаюся до Кабінету Міністрів України, Міністерства енергетики України, Харківської обласної військової адміністрації, Харківської міської ради.

Так, буде складно, але це не означає, що вам не треба нічого робити, сидіти, склавши руки, бо багато людей не зможе виїхати і опиняться у холодній пастці. Держава повинна забезпечити тепло, це надважливо. Органи місцевого самоврядування мають розробляти програми, про те що робити з людьми, як їм допомогти, як зробити так, щоб вони не замерзли в осінньо-зимовий період 2024-2025 років. Державі конче необхідно готувати житло для людей, яких вже необхідно переселяти, зокрема соціально незахищені категорії, бо вони не зможуть забезпечити собі комфортні умови, щоб пережити цю зиму. У нас ще є час, ми разом маємо підготуватися і це зробити, тому що буде дуже важко.

Тому, щоб не було таких глобальних наслідків, треба робити розумно: одна служба закуповує на місці і передає іншим. Наразі служба працює погано, не поставляє і не надає безпілотники нашим військовим.

Колеги, цей законопроект «Розумна політика» не буде підтримувати. Прошу вас також утриматися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі дві поправки Разумкова, потім – Івченко.
Дмитре Олександровичу, називайте номер поправки.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Поправка 9. Я наполягаю на її врахуванні. У ній йдеться про те, що я казав, виступаючи з трибуни. Скажіть, будь ласка, навіщо ми передаємо бойову техніку Держспецзв'язку? У чому логіка передачі? Сьогодні бойової техніки не вистачає на фронті. Ви всі спілкуєтеся із захисниками, знаєте, що там є дефіцит. Поясніть, навіщо ми сьогодні забираємо частину цієї бойової техніки і віддаємо Держспецзв'язку? Я не розумію такої логіки, тому прошу підтримати поправку 9, яку комітет відхилив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександрє Михайловичу, будь ласка, позиція комітету.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, поправку відхилено. У фінальному варіанті тексту законопроекту жодного додаткового озброєння. Техніка не передається ДССЗЗІ, лише дрони і боеприпаси до них, ми навіть уточнили які, і засоби РЕБ тільки тактичного рівня. Ні про яку техніку не йдеться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, ви наполягаєте на врахуванні цієї поправки?

Ставиться на голосування поправка 9 авторства Разумкова і колег для врахування. Комітет її відхилив, позицію сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Дмитре Олександровичу, називайте спочатку номер наступної поправки.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 232.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Норма в редакції проекту надає досить широкі повноваження Держспецзв'язку у сфері оборони та містить ризики втручання або суміщення повноважень і компетенції Міністерства оборони. Наприклад, діяльність, пов'язана із забезпеченням...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, поправку 232 враховано.

РАЗУМКОВ Д.О. У мене поправка 232 стоїть як не врахована.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене написано, що її враховано.

РАЗУМКОВ Д.О. Тоді не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, дивіться: Івченко – 2 хвилини, потім Разумков – 5 хвилин, і в нього одна поправка на підтвердження, і голосуємо за законопроект у цілому. Тому прошу народних депутатів уже займати свої робочі місця.

Вадиме Євгеновичу, будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, декілька коментів щодо того, що я почув.

ДССЗІ закуповує для Нацгвардії, СБУ, прикордонників. Усі структури підтримали законопроект. ДССЗІ відпрацювала відповідний проект з Агенцією оборонних закупівель, двічі ми збиралися і двічі Міністерство оборони разом з Генеральним штабом підтримало його. Ми повністю прибрали політику, яку має проводити Міністерство оборони, залишили це Міністерству оборони.

У чому головна суть цього законопроекту? Колеги, ми у війні, тому маємо дати маневреність у закупівлі дронів, окопних засобів РЕБ, скидів. Цю маневреність Міністерство оборони, зокрема Агенція оборонних закупівель, не може виконати, бо, щоб протестувати, сертифікувати і зробити технічну

документацію відповідного снаряду або скиду, потрібно вісім-дев'ять місяців. Хто це робив, той знає. Якщо ми під час війни будемо так діяти, ця бюрократія не дасть нам можливості швидко і оперативно закуповувати нове озброєння, яке пропонується нам по всьому світу. Сьогодні американці пропонують нам інноваційні речі – касетні міни, які влучатимуть безпосередньо по російській техніці. А для цього їх потрібно сертифікувати в Міністерстві оборони, якщо ми говоримо про бюрократію.

Колеги, я розумію, те, що говориться про корупцію і таке інше, це важливо, але нехай цим займаються правоохоронні органи. Давайте підтримаємо даний законопроект, це лише на воєнний час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков – 5 хвилин, і в нього одна поправка на підтвердження. Прошу народних депутатів уже займати свої робочі місця.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, у нас цього тижня багато законопроектів про нібито безпеку. Нібито, тому що ви їх голосуєте, незрозуміло навіщо. То ви розповідаєте про економічну безпеку і знищуєте економіку, підвищуючи акцизи на паливо, то акцизи на одну продукцію підвищуєте, а на іншу знижуєте, то готуєтеся до збільшення податків для всієї держави, чим фактично вбиваєте економіку, тому що не можна постійно дойти мертво корову – те, чим сьогодні займається уряд, і, на жаль, ви йому у цьому допомагаєте, приймаючи такі закони.

Сьогодні ви будете голосувати за передачу додаткових повноважень Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації, яких у неї не повинно бути. Служба займається зв'язком, а не закупівлею дронів, організацією цих процесів. Знаєте, у нас безпека – це не лише про фронт, економіку, а й про людей. Учора я казав, що у вас усе, що не вкладається в ту парадигму, яку ви самі собі або вам намалювали, то це ІПСО. Ми вже дійшли до того, що стаття в газеті «*Financial Times*» має ознаки ІПСО в інтересах росії. У Міністерстві енергетики України заявили, що стаття в газеті «*Financial Times*» під назвою «Росія знищила більше половини енергетики України» має ознаки інформаційно-психологічних операцій (ІПСО), носить маніпулятивний характер та просуває наративи ворога. Яким буде наступний крок?

Пам'ятаю, як напередодні війни в кулуарах Верховної Ради лунали гасла, що газета «*New York Times*» гірша за газету «*Russia Today*», розповідали, що між математикою і патріотизмом треба обрати математику в торгівлі з росією. Розумієте? А яким буде наступний крок щодо нашої міжнародної безпеки? Ви скажете, що американські партнери, коли вони говорять правду і критикують те, що тут відбувається, у тому числі й корупцію, це також російське ІПСО чи як? Що може бути щодня новим дном, яке пробиває нинішній уряд? Після таких заяв треба викликати міністра і послухати, чи це правда чи ні. Якщо це ІПСО, то нехай пояснить, чому влітку в половини мешканців країни немає світла по 10-12 годин

на добу. Що буде зимою? Це ж ІІСО, брешуть. У людей світло є щодня 24 години на добу? Це ж брехня, російське ІІСО, що світла немає, енергетику не захистили і вона майже вся втрачена. Вся балансуєча енергетика втрачена. Це не є секретом, про це в цьому залі доповідає міністр, там сидить прем'єр і про це каже, а потім пишуть, що це ІІСО. А про що буде наступна ІІСО?

Коли ми з колегами з «Розумної політики» казали, що в законопроекті про мобілізацію була норма про те, що можна буде за окремих умов мобілізувати тих, кому 18 років, у цьому залі всі ходили і розповідали, що це ІІСО. Потім побачили, що це правда, і прибрали. Тут треба подякувати і комітету, який до цього дослухався.

Що відбувається зараз? Почали лунати заяви про те, що українцям, яким виповнилося 17 років, треба повертатися з-за кордону і ставати на облік. Ви щиро вірите, що зробите так, що люди прийдуть і стануть на цей облік? Ну, хто в це щиро вірить? Або це що, вже наше ІІСО для того, щоб відсікти тих людей, які там залишилися, і ту молодь, яка виїхала на законних підставах, бо їм було на той час по 15-16 років. Ви не розумієте, що через це вони не повернуться до держави ані зараз, ані після завершення війни і не будуть відновлювати країну, а вже зараз робитимуть все для того, щоб залишитися там, а разом з ними залишаться там їхні родини, майбутні родини або їхні батьки, які виїхали. А якщо тут залишився батько, бо служить в лавах Збройних Сил України, він також поїде з цієї країни за кордон до своєї родини. З ким ви будете її після цього відбудовувати, за які кошти? За кошти того бізнесу, який ви знищите? З тими людьми, які виїдуть за кордон? Таке враження, що ви просто хочете отримати територію, а не державу. Так не можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, на підтвердженні якої поправки ви наполягаєте? Добре. Займіть, будь ласка, своє робоче місце.

Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця. Поки ви їх займаєте, я дам можливість Олександрю Михайловичу відповісти на всі питання, які пролунали в розлогіх відповідях, які нагадували дебати, як каже Галина Миколаївна. Я дам Олександрю Михайловичу 1 хвилину для відповіді, після цього поставлю на підтвердження одну поправку Дмитра Разумкова, і будемо голосувати.

Будь ласка, Олександрю Михайловичу.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Шановні колеги, дякую всім, хто долучався до роботи над цим вкрай необхідним законопроектом, і хочу повторити важливі речі, щоб весь зал це розумів. Зараз, дійсно, є необхідність, щоб непрофільна (не її це справа, я також підтримую, але в цьому є необхідність) ДССЗІ проводила закупівлю виключно за листами Міністерства оборони і підтвердженням Генерального штабу. Як тільки від Міністерства оборони надійде лист, що все, дякуємо, у нас є ці спроможності, повірте, на наступний день це буде відмінено

і всі закупівлі відбуватимуться через Агенцію оборонних закупівель, за створення якої ми проголосували ще у 2019 році.

Колеги, будь ласка, не говоріть про наших військових, що вони щось вміють чи не вміють. Усі структури є військовими формуваннями, вони абсолютно всі долучаються до відсічі збройної агресії, навіть зв'язківці та ребівці. Тому прошу підтримати цей законопроект.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Михайловичу.

Разумков, будь ласка, номер поправки і обґрунтування, потім – відповідь, і голосуємо.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, у поправці 6 передбачається, що під час дії воєнного стану ДССЗЗІ у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, має право здійснювати закупівлю безпілотних систем, засобів радіоелектронної боротьби, боєприпасів для Збройних Сил України, Національної гвардії, Державної прикордонної служби, Служби безпеки України, Національної поліції тощо. Я не розумію, чому ми все це передаємо одній структурі. По-перше, цим має займатися відповідний орган, Держспецзв'язок до цього не має жодного відношення, а по-друге, кожна з цих структур впорається з цим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідь комітету щодо поправки 6.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Колеги, повторюю, закупівлю боєприпасів, дронів, чого завгодно можуть робити всі наші військові формування – у нас 16 замовників. ДССЗЗІ має право, зачитую: «у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, здійснювати закупівлі безпілотних систем, засобів радіоелектронної боротьби, боєприпасів (які використовують із безпілотними системами) та їх складових частин...». Тут немає нічого зайвого, лише те, про що ми говорили попередні 20 хвилин. Прошу залишити поправку врахованою редакційно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправку 6 авторства Завітневича і членів комітету враховано редакційно. Народний депутат Разумков просить це рішення комітету поставити на голосування для підтвердження. Комітет пропонує, щоб ця поправка залишилася врахованою редакційно.

Отже, ставлю на голосування поправку 6 в редакції, врахованій комітетом, для підтвердження. Комітет просить підтримати це рішення. Прошу голосувати.

«За» – 287.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, переходимо до прийняття законопроекту в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких Законів України щодо виконання Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України завдань, пов'язаних із забезпеченням безпілотними системами, засобами радіоелектронної боротьби та пасивної протидії технічним розвідкам» ([№ 11144](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Вітаю, колеги!

Наступне питання – проект Закону «Про дошкільну освіту» ([№ 8030](#)).
Друге читання.

Колеги, будь ласка, не розходьтесь. Тут Кириленко виступатиме тільки 3 хвилини, і голосуємо.

Я запрошую на трибуну Бабака Сергія Віталійовича.

Михайле Михайловичу, 3 хвилини, і голосуємо. Колеги, будь ласка, не розходьтесь.

Сергію Віталійовичу, ви тут, Михайле Михайловичу, ви там. Перепрошую, Іван Григорович Кириленко. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово, дякую вам за надану можливість. Я не брав би слово, якби не подивився на результати голосування в першому читанні – 237 голосів. Можливо, або мої колеги-парламентарії трохи не зрозуміли, або поверхнево чи зневажливо поставилися, адже йдеться про дошкільну освіту. Але я хочу зараз від імені фракції подякувати розробнику, ініціатору, натхненнику цього законопроекту моєму колезі Володимиру Воронову, а також голові комітету, який зараз на трибуні, що долучився і вніс дуже багато поправок і розумних думок до цього законопроекту. У результаті, ми отримали сучасний європейський законопроект, який відповідає Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Цим проектом закону запроваджуються: сучасні засади формування системи дошкільної освіти, реалізація права на якісну дошкільну освіту, механізми та джерела фінансування дошкільної освіти, охоплення дошкільною освітою та додатковою увагою держави дітей від самого народження (підкреслюю), впровадження ідеї автономії закладу дошкільної освіти та академічної свободи педагога, розвиток закладів дошкільної освіти усіх форм власності, підвищення якості дошкільної освіти.

Законопроект спрямований на вдосконалення функціонування системи дошкільної освіти, виходячи із вимог концепції «Нова українська школа» та Закону України «Про освіту». Тобто йдеться про те, що ми послідовно продовжуємо те, що почали народні депутати попереднього скликання.

Друзі, від 237 голосів я якось трохи, вибачте, отетерів. Прошу всіх підтримати цей сучасний законопроект і подякувати авторам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу, як завжди, дуже влучно.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення, прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця. Справді, це надзвичайно важливий законопроект, тому що формування починається ще до школи.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про дошкільну освіту» (№ 8030) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу проголосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Закон прийнято.

Вітаю, колеги!

Наступне питання – проект Закону «Про академічну доброчесність» ([№ 10392](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань освіти, науки та інновацій Юлія Миколаївна Гришина. Вона виступатиме і від авторів, і від комітету, тому до 4 хвилин.

Будь ласка, Юліє Миколаївно.

ГРИШИНА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановні українці! Академічна доброчесність є надважливою передумовою впровадження якісної освітньої та наукової діяльності, здобуття якісної освіти, забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень і взагалі формування поваги до честі та гідності людини.

Сформована в закладах освіти культура академічної доброчесності здобувачів освіти майже завжди стає фундаментом цілком доброчесної поведінки

випускників закладів освіти в їхньому професійному та особистому житті. Тому цілеспрямоване формування високої академічної культури та відповідної ціннісної платформи здобувачів освіти має бути чи не головним завданням всієї системи освіти.

Норми цього законопроекту дозволять сформувати єдину позицію законодавця з питань академічної доброчесності та усунути наявну неузгодженість, яка на сьогодні існує в українському законодавстві. Окрім того, у даному законопроекті закладено основний принцип академічної доброчесності – пріоритет забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачів освіти методами навчання, виховання, стимулювання і заохочення, а не методом запровадження відповідальності.

Водночас у разі виявлення порушення факту академічної доброчесності притягнення до академічної відповідальності відбудеться виключно за діяння, що порушували вимоги та заборони, визначені на момент їхнього вчинення. І це важливо. У законопроекті запроваджуються такі види порушень академічної відповідальності, як відчуження авторства та приписування авторства, що зможе зупинити поширення практики написання наукових робіт на замовлення та рекламування відповідних послуг.

Ми отримали велику кількість позитивних висновків на цей законопроект. Друзі, за даним законопроектом стоїть робота великої кількості людей, науковців, представників найкращих наукових шкіл України, представників центральних органів виконавчої влади. Декілька років ми разом створювали цей законопроект, і сьогодні я прошу кожного з вас його підтримати.

Комітет з питань освіти, науки та інновацій одногolosно прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Миколаївно.

Шановні колеги, прошу представників депутатських фракції і групи записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Руцишин Ярослав Іванович, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

РУЩИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Наталії Піпі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Романівна Піпа. Будь ласка.

ППА Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Добрий день, шановні колеги, дорогі українці! Над цим законопроектом ми працювали з дуже давніх часів. Одним із перших авторів цього законопроекту була моя колега Інна Совсун. Дякую колективу авторів, зокрема, спікеру Верховної Ради, що ми нарешті розглядаємо його в залі.

На жаль, у країні є потреба його розглядати, адже досі у нашому законодавстві не було врегульовано, що таке академічна доброчесність/недоброчесність. Ми знаємо кричущий випадок, коли було доведено, що наукова робота людини була написана іншою особою, але суд не міг притягнути людину до відповідальності, тому що не існує законодавчого поля. Шкода, що ці речі не є в академічному і науковому середовищах само собою зрозумілими, що роботи мають бути написані власноруч. Тому це також крок до виховання академічної доброчесності ще зі школи, а дехто тут каже, з дитячого садка, ми щойно голосували за дошкілля. Використовувати чужу інтелектуальну власність – це крадіжка, списувати – це крадіжка. Країна, яка може формулювати власні ідеї, власні наукові розробки, має шанс перемогти. Тому я розглядаю академічну доброчесність в дуже широкому значенні цього слова. Ми і в цьому залі мали прецеденти стосовно народних депутатів, які намагалися купити наукові праці й наукові ступені.

Я вірю, що ми всі його проголосуємо і в другому читанні. У нас буде дієвий механізм для формування академічної доброчесності, щоб ми самі писали свої наукові праці, захищали і створювали ідеї, на які світ заглядатиме, а не ми списуватимемо у когось.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово, прошу передати слово В'ятровичу Володимирі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Перманентна криза освіти й науки, в якій Україна перебуває вже протягом десятиліть, є однією із ключових проблем для нашого національного розвитку. Без її вирішення ми не маємо жодних шансів стати успішною і заможною країною.

Маємо чесно визнати, що за незначними винятками українська наука і вища освіта перебувають на маргінесі світового розвитку. Наші наукові звання і ступені, статуси наших університетів і наукових установ девальвовані. Система просякнута імітацією, формалізмом, численними симулякрами, які лише ззовні нагадують інституції і явища справжньої науки. Академічна недоброчесність, яка, мов іржа, роз'їдає освіту і науку, існує в таких жахливих масштабах і має такий

руйнівний вплив на все, тому що ми, як держава і суспільство, академічна спільнота толеруємо її, починаючи ще з укоріненої з радянських часів звички списувати в школі і закінчуючи масовим плагіатом псевдонауки, роздачею наукових звань і ступенів людям, які не мають жодного відношення до науки.

Законопроект про академічну доброчесність спробує розірвати це порочне коло, зробити нульову толерантність до академічної недоброчесності одним із наріжних каменів вищої освіти.

Чи є цей законопроект самодостатнім? Напевно, ні. Для очищення авгієвих стаєнь нашої науки потрібно буде зробити ще багато кроків, у тому числі й правових. Але без провадження реальної, а не декларативної академічної доброчесності, ми не зрушимо з місця.

Чи є цей законопроект ідеальним? Напевно, також ні, але в основі своїй він правильний і заслуговує на підтримку. Недоліки цього проекту, згадані в експертних висновках, цілком можна буде доопрацювати до другого читання. Закликаю підтримати даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кабаченко Володимир...

Іван Григорович Кириленко. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановний пане Голово, насамперед хочу вам подякувати за те, що цей законопроект є, і ви є одним із його авторів. Але душу і серце в нього все-таки вклала Гришина Юлія Миколаївна. Сердечно дякую вам за цю величезну роботу. Законопроект перестиглий, але ви добилися, щоб він був.

Друзі, нам справді потрібні висока культура академічної доброчесності в усіх закладах освіти і наукових установах, утвердження цінності академічної доброчесності як в академічному середовищі, так і в суспільстві загалом. Усі ми розуміємо про що йдеться, про це вже казали.

У нас є багато законів, що регулюють такі проблеми, але потрібен єдиний системний закон про академічну доброчесність, який запроваджує в академічну сферу позитивні європейські практики подолання різних проявів академічної недоброчесності та сприяє формуванню культури усього суспільства відповідно до європейських цінностей.

Давайте ще раз назвемо п'ять головних позицій, які є в цьому законопроекті.

Перше. Підвищується якість освітнього процесу та наукової діяльності, збільшується довіра до результатів навчання та наукових результатів наших вчених.

Друге. Забезпечується правова визначеність у питанні змісту академічної доброчесності.

Третє. Визначаються основні принципи і правила академічної доброчесності, яких мають дотримуватися усі учасники освітнього процесу на всіх рівнях освіти і всі вчені під час провадження наукової діяльності.

Четверте. Визначаються зміст та основні види порушень академічної доброчесності, зміст та основні питання академічної відповідальності, у тому числі основні види санкцій за такі порушення.

П'яте. Врегульовуються основні процедури реагування на порушення академічної доброчесності, особливості притягнення до академічної відповідальності керівників закладів освіти, наукових установ.

Друзі, це чудовий законопроект. Ми приймемо безпрецедентний закон, такого в Європі нема. Я вас вітаю з цим!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Арешонков Володимир Юрійович, депутатська група «Довіра», і після цього будемо голосувати. Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Депутатська група «Довіра» абсолютно погоджується з тезою, що законопроект надзвичайно важливий і сприятиме підняттю на вищий рівень якості роботи системи вищої освіти України. Безперечно, давно потрібно було прийняти такий закон, який поставить перепони на шляху плагіату, недоброчесності, академічних і творчих крадіжок тощо. Це все принижує українську науку.

Але я хотів би сказати, що даний законопроект надзвичайно тісно пов'язаний з іншими законопроектами, які потрібно терміново приймати. Дивіться, сьогодні ми будемо розглядати законопроект про самоврядну структуру, яка створюється в медичній галузі. Шановні колеги, надзвичайно важливо провести роботу щодо створення самоврядних освітянських спільнот, асоціацій в системах вищої освіти, загальної середньої освіти. Ми повинні говорити про створення середовища довіри одне до одного: педагогів, науково-педагогічних працівників і держави по відношенню до педагогів. А це все посилення ролі самоврядування і створення умов, коли ми довіряємо одне одному в цій роботі.

Тому я вітаю комітет з тим, що сьогодні в порядку денному є цілий ряд законопроектів щодо посилення самоврядування в студентській спільноті. Зараз ми говоримо про законопроект, яким встановлюється академічна доброчесність і підвищується статус і роль науково-педагогічних і педагогічних працівників.

Депутатська група «Довіра» буде голосувати за такі законопроекти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про академічну доброчесність» ([№ 10392](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 304.

Рішення прийнято.

Дякую.

З процедури – Мотовиловець. Що у вас, Андрію Вікторовичу?

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, я хочу внести пропозицію перейти до розгляду законопроектів № 10372, № 10388 щодо самоврядування в сфері охорони здоров'я. Прошу цю пропозицію поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ви почули пропозицію Мотовиловця? Пропонується змінити черговість розгляду питань порядку денного і перейти зараз до розгляду законопроектів № 10372, № 10372-1 та пов'язаного з ними законопроекту № 10388.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про об'єднання обговорення і розгляд за скороченою процедурою проектів законів: «Про самоврядування в сфері охорони здоров'я в Україні» ([№ 10372](#)), «Про медичне самоврядування» ([№ 10372-1](#)) і «Про лікарське самоврядування» ([№ 10388](#)). Тобто буде одне обговорення щодо цих законопроектів. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

До слова запрошується Міністр охорони здоров'я України Ляшко Віктор Кирилович.

Будь ласка, Вікторе Кириловичу (*Шум у залі*).

Голосували! Ви погано чули. Ми проголосували пропозицію про об'єднання обговорення та розгляд за скороченою процедурою. Перепрошую, тут у мене все чітко. Дякую.

ЛЯШКО В.К., *міністр охорони здоров'я України*. Шановний пане Голово, шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується проект Закону «Про самоврядування в сфері охорони здоров'я в Україні». У більшості країн Європейського Союзу медичні працівники долучені до вирішення питань, пов'язаних з їхньою професією. В Україні вони й досі вирішуються, на жаль, чиновниками. Нам потрібні зміни і ми на шляху їх впровадження. Наша мета – повністю розірвати зв'язок з радянськими традиціями в цій сфері, адаптувати законодавство України до законодавства Європейського Союзу і наблизити права і свободи українських медиків до європейських. Саме медичні працівники мають вирішувати питання, пов'язані з їхньою професією. Тому сьогодні важливо закріпити на законодавчому рівні статус самоврядних організацій і створити правові підстави для делегування лікарям, медсестрам, а також іншим медичним працівникам, об'єднаним у самоврядні організації, окремих функцій, які на сьогодні здійснюються органами державної влади.

Упровадження моделі самоврядування у сфері охорони здоров'я є важливою складовою ефективності системи охорони здоров'я України. Планується створити п'ять палат: лікарів сімейної медицини, лікарів-спеціалістів, стоматологів, сестер медичних/братів медичних, фармацевтів. Безумовно, це тривалий процес, тому спочатку будуть долучені найбільш готові до цього професійні групи – стоматологи і фармацевти.

Також законопроектом врегульовується питання допуску до професійної діяльності шляхом впровадження відповідних свідоцтв і створення Реєстру людських ресурсів.

Модель самоврядування, яку ми запропонували у законопроекті, побудована з урахуванням міжнародного досвіду. Прошу підтримати проект Закону «Про самоврядування в сфері охорони здоров'я в Україні» у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується авторка альтернативного законопроекту народна депутатка України Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Після цього виступатиме Савчук Оксана Василівна, авторка законопроекту, пов'язаного з цими проектами.

Іванно Орестівно, будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дякую. Шановні колеги, пропоную підтримати законопроект № 10372-1, який радикально відрізняється від запропонованого урядом. Той, що запропонував уряд, є калькою законопроекту [№ 2445-д](#), що вже розглядався в цьому залі і був відхилений кілька років тому.

Наш проект закону не є одним із доопрацьованих варіантів того, що вже розглядалося в сесійному залі, це принципово інший документ. Ми пропонуємо підхід, заснований на консультаціях з медичною спільнотою, з самими медиками,

на яких зорієнтований цей законопроект. По-перше, ми говоримо про добровільну участь лікаря в системі самоврядування. По-друге, в жодному випадку ніяких повноважень самоврядним організаціям щодо можливості позбавляти медиків права на професію чи запровадження іншого роду позасудових покарань, як це пропонується урядовим законопроектom. Це має залишитися, на нашу думку, компетенцією виключно держави.

Нашим законопроектom не передбачається створення якоїсь нової єдиної організації, до якої мали б усі вступити, оскільки це викликає запитання щодо конституційності такого примусу. Натомість пропонується законодавчий механізм, що дозволяє чисельним вже існуючим конкуруючим між собою професійним товариствам медиків отримати спеціальний статус самоврядної медичної організації і повноваження від держави, щоб виконувати функції виключно в рамках професійного розвитку лікарів.

Ми вважаємо, нашим законопроектom демонструється разюча відмінність від урядових підходів, передбачається добровільність, щирість залучення медиків до цих організацій, можливість існування різних організацій, свобода вибору і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується народна депутатка України Савчук Оксана Василівна, авторка законопроектu, пов'язаного з попередніми проектами.

Будь ласка, Оксано Василівно.

САВЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 83, Івано-Франківська область, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Шановні колеги! Маю честь представити вам сьогодні проект Закону «Про лікарське самоврядування» (№ 10388). Хочу звернути вашу увагу, що саме цей законопроект є таким, який, дійсно, відповідає слову «самоврядування». Це не фейкове самоврядування, яке є в кабмінівському законопроекті, це самоврядування лікарів, яке формується не зверху вниз, як пропонується в урядовому варіанті, а знизу вверху, тому й називається лікарським самоврядуванням.

Законопроект побудовано на досвіді більшості країн Європи. Саме європейські лікарі сьогодні показують приклад того, як вони можуть об'єднуватися. В основу даного проекту покладено досвід Німеччини і схожий закон сьогодні діє в Польщі. Над документом працювали, аналізували і висловлювали схвалення самоврядні лікарські організації Німеччини та Польщі спільно з українськими фахівцями Українського лікарського товариства. Вдумайтеся, Українському лікарському товариству вже 114 років і воно категорично проти законопроектu щодо лікарського самоврядування, запропонованого Кабміном.

Також ми отримали підтримку від поважних лікарських об'єднань країн Євросоюзу: Постійного комітету лікарів Європи у Брюсселі та ZEVA (Об'єднання

організацій лікарського самоврядування країн Центральної і Східної Європи). Прошу дозволити лікарям мати справжнє, реальне самоврядування, а не таке, що буде під контролем влади, міністерства, і жоден лікар не матиме відчуття того, що йому, дійсно, дають право вибору для прийняття рішення.

Закликаю вас голосувати передусім ті законопроекти, які не нашкодять. Кажуть, ми чекали на такий закон понад 20 років.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, до слова для оголошення рішення комітету щодо всіх цих законопроектів запрошується заступник голови комітету Дубнов Артем Васильович. Будь ласка.

ДУБНОВ А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (одномандатний виборчий округ № 213, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Комітет 3 травня 2024 року розглянув урядовий проект Закону «Про самоврядування в сфері охорони здоров'я в Україні» (№ 10372) та альтернативні депутатські законопроекти № 10372-1 і № 10388. На думку комітету, принципам професійної автономії медичних працівників найбільше відповідає модель, запропонована саме в урядовому законопроекті.

Також комітетом спільно з громадськістю були напрацьовані додаткові пропозиції до законопроекту. Серед ключового – запроваджується поняття лікарської помилки та страхування цивільно-правової відповідальності представників медичних та фармацевтичних професій. Пропозиції викладені у висновку комітету та у відповідному проекті постанови Верховної Ради України до першого читання.

Враховуючи зазначене, комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти урядовий законопроект № 10372 за основу з урахуванням пропозицій комітету, викладених у висновку, та необхідного внесення змін до інших структурних частин та законодавчих актів, які не були предметом розгляду в першому читанні відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України, а альтернативні законопроекти № 10372-1 та № 10388 – відхилити.

Також, зважаючи на те, що це новий та системний законопроект, який потребує глибокого доопрацювання, є пропозиція збільшити наполовину, тобто до 21 дня, строки подання пропозицій і поправок до законопроекту № 10372 до другого читання відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Колеги, прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цих законопроектів: два – за, два – проти.

Герус Андрій Михайлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Михайлу Радущькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Радущький. Будь ласка.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, буквально декілька слів. Сподіваємося, цей законопроект раз і назавжди покінчить з рабством наших лікарів, медичних працівників перед місцевою владою, Міністерством охорони здоров'я, а також так званими авторитетами від медицини.

Тому, друзі, велике прохання підтримати його в першому читанні. Особливо запрошую авторів альтернативних законопроектів долучитися до поправок, бо там, дійсно, є що виправляти, та підготувати цей законопроект до другого читання, щоб покінчити в Україні з рабством наших лікарів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Южаніна Ніна Петрівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванно Орестівно. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Колеги, знову-таки, законопроект № 10372 вже розглядали, тільки тоді це був законопроект № 2445-д, який ви відправили з цього сесійного залу червоними кнопками. Наразі в цьому законопроекті все те саме, але трохи підрихтоване, трохи прикрашене. Даний проект МОЗ тричі виносив на обговорення громадськості, і тричі отримував шквал негативної критики від самих медиків. Наша фракція отримала стоси копій листів, які були направлені на адресу МОЗ від медиків. Повірте, колеги, у більшості випадків це розгромні відгуки.

Зрозумівши, що позитивної реакції від медичної спільноти не буде, уряд усе одно вирішив внести цей законопроект. Тепер бачимо в ньому ті самі новели. Єдина організація, статут якої потім пропишуть якісь невідомі люди, абсолютно неконституційна обов'язковість вступу до неї всіх медичних працівників, лікарів,

медсестер і фармацевтів, які додатково ще й платитимуть внески, щоб утримувати нових чиновників, і знову-таки спроби наділити цю організацію, що виводиться з-під контролю держави, квазідержавними повноваженнями, включно до позасудового позбавлення медиків і фармацевтів права на професію.

Колеги, цей законопроект не має права на прийняття в цьому залі, якщо ми дбаємо про тих медиків, які ще недавно ризикували своїм здоров'ям і життям, щоб рятувати українців від COVID-19, зараз ризикують своїм здоров'ям і життям, щоб врятувати життя наших військових і поранених цивільних. Колеги, вони не можуть сьогодні вийти до Верховної Ради і висловити своє бачення, ставлення до цього законопроекту. Підтримайте медиків, не голосуйте за цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Цимбалюку Михайлу Михайловичу, фракція «Батьківщина».

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». З медиком ми народжуємося на цей світ, завдяки його фаховості залежить довговічність нашого життя. Я сьогодні казатиму від імені пацієнтів. Насправді, шановні колеги, держава гарантує якісну освіту. Медик навчається п'ять-сім років і після того отримує свідоцтво від держави на здійснення професійної діяльності. У законопроекті, який нам вчергове подає уряд, пропонується створити п'ять палат (ніби громадські організації), які видаватимуть свідоцтва медикам різної кваліфікації. Якщо не видали, (увага!) людину позбавляють права на професію. Знайдіть мені цю статтю в Конституції.

Так, в Європі є практика, і, як зазначали колеги, на Галичині, і на інших територіях є лікарські товариства, яким понад 100 років, але (увага!) на добровільних засадах.

Ця палата казатиме, якщо ви маєте претензію і хочете подати якусь там петицію (увага!), кількість голосів повинна бути не менше 30 відсотків верхньої палати. До Президента менше петиція ніж до верхньої палати.

Наступне. Колеги, однозначно – щорічні внески. Якщо скарга, то ми як пацієнти не маємо права її подавати до державних органів, треба подавати до палати.

Шановні колеги, є два альтернативних законопроекти. Валерій Дубіль та інші колеги з нашої фракції радилися з фахівцями. На нашу думку, не можна голосувати за урядовий законопроект. Ми підтримуємо альтернативні.

Слава тим медикам, які сьогодні на передовій і в тилу рятують життя українців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Устінова Олександра Юріївна, фракція «Голос». Будь ласка.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Стефанишиної.

СТЕФАНИШИНА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, дійсно, цей законопроект викликає багато дискусій у залі, як і кілька років тому. Справді, багато фракцій, в тому числі й наша, не підтримували текст законопроекту щодо самоврядування в першому його варіанті. Але я дуже вдячна членам нашого комітету і Міністерству охорони здоров'я, тому що першу версію тексту законопроекту, який був внесений до Верховної Ради, було доопрацьовано нашим комітетом, тобто сьогодні ми голосуємо його покращену версію.

Законопроектом, дійсно, змінюється статус лікаря, він розкріпачується в нашій країні. Запропоновані зміни значно спростять та прискорять процес відкриття медичних практик, цей процес позбавиться корупційних ризиків, запуститься процедура суттєвого оновлення державних вимог до медичних закладів. Звичайно, ми опрацюємо питання лікарської помилки. Тобто з одного боку, дамо можливість лікарю вільно обирати місце роботи, об'єднуватися в палати, а з іншого боку, дамо пацієнтам можливість більшого захисту.

Чи ідеальний текст цього законопроекту? Ні. Думаю, усі автори, які сьогодні виступали в цьому залі, хочуть одного: щоб лікар міг ефективно працювати в країні, а пацієнт отримував якісні медичні послуги.

Гадаю, разом ми можемо доопрацювати текст законопроекту № 10372 між першим і другим читаннями, зробити його таким, який реально працюватиме на користь лікаря та пацієнта. Ми підтримаємо його в першому читанні за умови, що доопрацюємо до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Арешонков, депутатська група «Довіра». Будь ласка, 1 хвилина. Потім ще виступатиме Михайло Михайлович.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановний пане Голово, шановні колеги! Звертаюся до тих, хто каже, що сьогодні наші лікарі, освітяни перебувають в умовах, коли можуть вільно приймати якісь рішення, що на них не тисне той величезний перелік нормативних, адміністративних, якихось інших речей. Знаєте, саме пошук шляхів цієї золотої середини між вимогами держави, нормативними приписами і вільною діяльністю педагогів, медиків під час прийняття рішень – це здоровий баланс, який має бути віднайдено під час прийняття даних законопроектів. По суті, прийняття цього законопроекту надзвичайно важливе і потрібне, але давайте доопрацюємо варіант, який задовольнить всіх.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Папієв, і після цього голосуємо.

Шановні колеги, запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні колеги, ну, дуже дискусійний законопроект, але наша депутатська група вирішила підтримати його в першому читанні із суттєвим його доопрацюванням до другого читання. Ми підтримуємо самоврядність, професійні товариства, але дуже хотілося б, щоб це не стало черговою ширмою для різного роду так званих ендеошків, грантоїдів, різних товариств доброчесності та інших. Нам треба, щоб без зовнішнього впливу саме лікарі внутрішньо об'єдналися в таку самоврядну організацію і самостійно, без грантоїдських та інших втручань, врегулювали свої питання.

Тому ми підтримаємо цей законопроект у першому читанні з суттєвим доопрацюванням його до другого читання і подаватимемо свої поправки, з тим щоб такий закон працював насамперед на пацієнтів, на покращення закладів охорони здоров'я і поліпшення якості надання медичної допомоги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання, переходимо до прийняття рішення щодо всіх цих законопроектів. Прошу народних депутатів підготуватися, тому що ми декілька разів будемо голосувати, бо є пов'язані законопроекти. Будь ласка, займіть свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про самоврядування в сфері охорони здоров'я в Україні» ([№ 10372](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято (*Шум у залі*).

Прошу показати по фракціях і групах.

Відповідно альтернативний законопроект вважається відхиленням. Але в нас є законопроект, пов'язаний із цим питанням, тож ми також маємо його проголосувати. Рішення комітету – відхилити цей законопроект. Проект постанови про відхилення законопроекту [№ 10388/п](#) має набрати позитивну кількість голосів.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про відхилення проекту Закону «Про лікарське самоврядування» ([№ 10388/п](#)), підготовлений головним комітетом. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 223.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про лікарське самоврядування» ([№ 10388](#)) за основу. Прошу голосувати.

Зараз будемо рухатися, якщо ви не хотіли відхилити, до природного відхилення.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту № 10388 на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту № 10388 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 69.

Рішення не прийнято.

Законопроект вважається відхиленим.

Шановні колеги, секунду.

З процедури – Дубнов. Будь ласка.

ДУБНОВ А.В. Шановний пане головуєчий, шановні колеги, я прошу збільшити наполовину строки подання пропозицій і поправок до законопроекту № 10372, який ми щойно прийняли за основу, щоб було більше часу для його опрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зрозуміла пропозиція: збільшити час підготовки до другого читання і час на внесення поправок і пропозицій до законопроекту [№ 10372](#), який ми щойно прийняли за основу.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Дякую.

Рухаємося далі.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти» ([№ 9600](#)). Друге читання.

Ми домовилися його розглянути таким чином: виступ Гончаренка – 5 хвилин, виступ Кириленка – 3 хвилини, і голосуємо.

Гончаренко – до 5 хвилин. Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, безумовно, приймати рішення і на підтримку наших закладів вищої освіти, бо ми бачимо, в яких складних умовах вони знаходяться, і зберегти якимось науку – це все важливі на сьогодні питання, але шкода, що ми не займаємося основними речами в нашій державі.

Завершується черговий пленарний тиждень, і на розгляді знову немає законопроекту щодо встановлення термінів служби. Ті законопроекти, які є у Верховній Раді, подані, наприклад, мною, чомусь не підходять, а тих, які уряд

обіцяв, що внесе, і, як завжди, збрехав, немає. Де законопроект про ротацію? Немає! А обіцяли, і законопроекти щодо цього також є в Раді, але, напевно, неважливо, щоб була ротація, щоб мінялися на позиціях, щоб військові могли хоч трохи відпочити. Друзі, у нас цього також немає.

Чого ще в нас немає? Немає рішення щодо збільшення дитячих виплат. Будь ласка, утримуйте на 860 гривень на місяць дитину до трьох років. На що можна витратити ці кошти? Як можна цю дитину виховати? Як її можна утримувати? Немає закону, неважлива тема. У державі демографічна біда, катастрофа!

У 1990 році в Україні народилося 1 мільйон дітей, а в минулому році 187 тисяч. Скоро нам не буде кого представляти, скоро нам не буде в цих закладах вищої освіти, питання щодо яких ми зараз обговорюємо, кого навчати. Але ми не вирішуємо це питання, не займаємося ним, бо нам не до цього.

Далі. Подивіться, що відбувається. Ті рішення, які ми прийняли, просто ігноруються. Навіть у так званому законі про мобілізацію, який ви проголосували, а його не можна було приймати в такому вигляді, сказано про бронь для ДСНС. Що робить уряд? Учора, наплювавши на протести, петиції, приймає постанову, в якій йдеться про бронювання тільки до 50 відсотків працівників ДСНС. Рядові працівники ДСНС кажуть, що керівництво отримає бронь, а хто рятуватиме, хто гаситиме пожежі – це нікого не цікавить. І це питання ми так і не розглядаємо. Верховна Рада у вівторок запросила до сесійного залу міністра внутрішніх справ. Сьогодні вже четвер, третю добу він не може дійти до Верховної Ради. У чому проблема? Нам кажуть, прийде у п'ятницю на засідання Погоджувальної ради. До чого тут Погоджувальна рада? Його запросили на пленарне засідання Верховної Ради, а не на засідання Погоджувальної ради. Таких запрошень я не бачив у Регламенті Верховної Ради України. Просто плюють, нічого не відбувається, і так крок за кроком.

Подивіться, що відбувається із законом про мобілізацію, про який я вже згадував. Сказано, звільняються від мобілізації батьки, які утримують трьох та більше неповнолітніх дітей. Що сказав наш уряд? Тільки усиновлення. До чого тут всиновлення, коли йдеться про утримання? Це абсолютно різні речі. Закон каже про догляд за особами з інвалідністю II групи, Кабмін каже про постійний догляд. Це абсолютно різні речі. Навіть, якщо ми в цьому залі щось проголосували, то це абсолютно викривлюється, а більшість питань тут навіть не голосується, вони нікому не потрібні. Але всі ці питання, які я щойно перелічив, суперважливі для мільйонів українців. То чому ми не розглядаємо їх? Де вони? Де рішення уряду про зняття всіх мит і податків на ввезення енергетичного обладнання в Україну? Півкраїни сидить без світла. Де те рішення, яке, очевидно, має бути? Немає! Ми не розв'язуємо жодної реальної проблеми, яка є в Україні. Це катастрофа. Це катастрофа парламенту як інституції і парламентаризму. Так не має бути.

І наостанок. Сьогодні День журналіста, але, знаєте, як цинічно виглядало, коли в цьому залі вітали журналістів, яких тут немає. Може, якби тут були журналісти, як це було весь час у незалежній Україні, то й депутати поводити б себе інакше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі Кириленко Іван Григорович – 3 хвилини, і голосуємо. Прошу народних депутатів запросити до залу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Фракція «Батьківщина». Дякую, пане Голово. Шановні друзі, маємо глибокий, змістовний законопроект. Що в ньому головне? Головне – визначеність, а саме максимальний обсяг навчальної роботи на одну ставку науково-педагогічного працівника не може перевищувати 30 відсотків робочого часу, а педагогічного працівника – 60 відсотків робочого часу на навчальний рік. Крім того, для науково-педагогічного працівника на навчальний рік – не менше 30 відсотків робочого часу має становити наукова робота. Все чітко виписано.

Далі. Під час визначення науково-педагогічного стажу працівників закладів вищої освіти, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, час роботи на посадах педагогічних працівників закладів вищої освіти зараховується до науково-педагогічного стажу, а під час визначення стажу педагогічної роботи працівників закладів вищої освіти стаж роботи на посадах науково-педагогічних працівників у закладах вищої освіти зараховується педагогічним працівникам як стаж педагогічної роботи. Це прекрасно. Але є одне «але».

В Європейському Союзі, безумовно, основна наука є в університетах, і це правда. І ми хочемо, щоб основна наука була в університетах, але загальна ситуація, яка складається з науковими дослідженнями у сфері вищої освіти, сьогодні плачевна. Міністерство освіти і науки на сьогодні не має тематичного плану наукових досліджень і відповідно базового фінансування своєї науки. Воно у 10 разів менше від того, що заплановано в базовому законі. Такого немає ніде у світі. Отже, як наслідок, з понад 100 тисяч науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти лише близько 20 тисяч проводять наукові дослідження. Немає ані базового фінансування, ані відповідної матеріальної бази.

Отже, реально близько 80 відсотків науково-педагогічних працівників ризикують бути переведеними у статус педагогічних працівників. За даними, озвученими Міністерством освіти, передбачається переведення близько 10 тисяч науково-педагогічних працівників на педагогічні посади. Але, друзі, усі 80 відсотків під загрозою. Відсутні критерії, за якими буде відбуватися це переведення, що створює правовий суб'єктивізм і напругу в багатьох колективах для тисяч людей. На жаль, після того, як цей законопроект буде прийнято, думаю, зал його підтримає, нам доведеться вносити до нього зміни, бо зараз небажано провокувати накал у суспільстві, ситуація на сьогодні і так непростя. Ми поки що утримаємося, не зможемо підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Я хотів би бачити тут Сергія Віталійовича Бабака.

Сергію Віталійовичу, ви ще щось хочете? Пролунали питання щодо цього. Якщо потрібно, – до 1 хвилини. Не хочете?

Слово надається голові комітету, який коротко відповість на питання, які пролунали.

Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Сергію Віталійовичу, будь ласка, 1 хвилина.

БАБАК С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, насправді попередніми виступаючі трохи неправильно розставили акценти. Найголовніша ідея цього законопроекту – дати можливість фахівцям-практикам викладати в університеті. Зараз фахівець-практик, який не має наукового ступеня, на жаль, не може читати лекцій в університетах, і університети від цього страждають, тому що це спонукає тих самих практиків захищати фейкові дисертації, щоб викладати студентам.

У цьому законопроекті ми дозволяємо близько 30 відсотків освітньої програми викладати справжнім фахівцям-практикам, щоб наші діти мали сучасні практичні знання. Тому, колеги, дуже прошу підтримати цей проект закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти» ([№ 9600](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» ([№ 6393-д](#)). Ми домовилися, що всі поправки будуть зняті.

Наталіє Романівно, може, без обговорення проголосуємо? Зараз така хороша воля в залі? Дати вам 2 хвилини? Добре, і голосуємо.

Наталія Романівна Піпа виступатиме як доповідач. Будь ласка.

ПША Н.Р. Шановні колеги! Дорогі українці! Над цим законопроектом ми працювали понад 3,5 року. Він важливий і цінний тим, що пропонується протидіяти булінгу не лише в освітньому процесі, а й в оздоровчо-виховному та навчально-тренувальному, щоб наші діти були захищені. Але хочу говорити про булінг ширше: проблема не в кривднику і жертві, а у взаємодії в групі, що загалом треба міняти. Сьогодні в країні багато працюють над ментальним, психічним здоров'ям. Протидіяти булінгу – це не покарати винних, а насамперед не допустити булінгу. Кожен, хто мовчить, не звертає уваги, не діє, той сприяє булінгу, і це те, що нам треба змінювати.

Дякую освітньому омбудсмену, Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, Міністерству молоді та спорту за спільну роботу. Ми виробили цю практику і ці теми, тепер звертаємося до правоохоронного комітету, бо далі працюватимемо з вами над змінами до Кодексу про адміністративні правопорушення, над притягненням до відповідальності булерів, щоб вони не могли, наприклад, поновлюватися на посадах, як це є зараз.

Дуже важливо, якими громадянами будуть наші діти після навчання у школах, інших закладах освіти, чи усвідомлюватимуть своє місце у світі, як діятимуть. Дякую всім, хто над цим працював, але головне, я звертаюся до Міністерства освіти і науки, треба розробити методи превенції булінгу, щоб кожен вчитель, кожна дитина, батьки розуміли, як діяти, щоб булінгу не було.

Дякую за працю, дякую за підтримку цього законопроекту, але в нас попереду ще багато роботи.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» (№ 6393-д) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, не розходьтєся. Наступне питання – проект Постанови «Про деякі питання реалізації у 2024 році Постанови Верховної Ради України «Про Премію Верховної Ради України найкращим учасникам зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти» ([№ 11227](#)). Ми домовилися голосувати це без обговорення.

Тому ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 11227 в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Гришина – з процедури. Будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, дуже прошу підтримати пропозицію про зміну черговості розгляду, і розглянути зараз законопроект [№ 10279](#) щодо розширення прав органів студентського самоврядування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Миколаївно, ви пропонуєте змінити черговість розгляду питань порядку денного, з тим щоб перейти зараз до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо розширення прав органів студентського самоврядування та забезпечення прав здобувачів вищої освіти» (№ 10279), правильно?

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Артуре Володимировичу, давайте ми розглянемо цей законопроект, це 10 хвилин, а потім – заява з вимогою про оголошення перерви. Добре?

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту закону № 10279 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 225.

Рішення прийнято.

До слова і від авторів, і від комітету запрошується Юлія Миколаївна Гришина. Будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, вашій увазі пропонується законопроект, метою якого є розширення прав органів студентського самоврядування та збільшення прав здобувачів вищої освіти. На сьогодні в країні мільйон студентів. Це наша українська молодь, активна, патріотична. Норми, які регулюють питання студентського самоврядування, не оновлювалися вже понад 10 років. Унікальність цього законопроекту в тому, що його ініціаторами є студенти. Фактично, вони самі працювали над цим законопроектом більше ніж 1,5 року, об'єднавши у співпраці над ним народних депутатів, представників центральних органів виконавчої влади, експертів. У результаті маємо законопроект, який одногосно підтримано в комітеті, а також всіма фракціями. Кожному із вас дякую за те, що працювали разом з нами. Упевнена, проект закону зараз буде підтриманий.

Важливо зазначити, співавторами даного законопроекту виступили національні студентські організації із дев'яти країн Європи. Це перше.

Друге, на що хочу звернути вашу увагу, – Європейський студентський союз, який об'єднує понад 20 мільйонів студентів із 40 країн світу, вперше у своїй історії ухвалив резолюцію на підтримку цього законопроекту. Якщо коротко, цим проектом закону пропонується наділити рівними можливостями студентів державних і приватних закладів освіти, надати ширший перелік прав студентам, самоврядним структурам, збільшити представництво здобувачів освіти в структурних підрозділах закладів вищої освіти та багато іншого. Тобто приводимо діючі норми у відповідність із найкращими європейськими практиками.

Ми отримали велику кількість позитивних висновків до цього законопроекту. Колеги, дуже прошу продемонструвати нашій молоді, нашому студентству парламентську підтримку, підтримку держави.

Хочу подякувати Експертній раді студентства за роботу, всім експертам, студентам, тим, хто долучався до роботи над цим законопроектом.

Друзі, дякую і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Павленко Ростислав Миколайович, фракція «Європейська солідарність».

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Ірині Никорак.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пані Ірино.

НИКОРАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Фракція «Європейська солідарність». Шановний пане Голово! Шановні колеги! Дорогі українці! Даний законопроект є надзвичайно важливим, стосується кожного з нас, адже йдеться про нашу молодь.

Сьогодні в Україні існує понад 100 органів студентського самоврядування, які представляють інтереси 400 тисяч студентів. Ці органи є потужним інструментом, який дозволяє студентам впливати на процеси, що відбуваються в їхніх навчальних закладах.

Студентське самоврядування – це не формальність чи організація, яка існує на папері, а жива динамічна структура, що є голосом студентів, їх представником і захисником їхніх прав та інтересів. Це проактивна молодь, яка вже зараз показує

свою здатність впливати на важливі процеси в університетах, а в майбутньому відіграватиме важливу роль у розвитку нашої країни. Ми надаємо студентам більше можливостей для самореалізації, що лише сприятиме створенню більш відкритої та прозорої системи управління.

Однією із ключових пропозицій цього проекту є розширення впливу студентів на призначення керівників факультетів, зокрема директорів і деканів. Це надає студентам реальну можливість брати участь у прийнятті найважливіших рішень.

Є певні неузгодженості, які потрібно буде доопрацювати до другого читання. Фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме і голосуватиме за, до чого закликаю всіх колег.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Федієнко Олександр Павлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Роману Грищуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Романе Павловичу, вам слово.

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні друзі, цей законопроект не стільки про студентське самоврядування, скільки про тих, хто сидітиме в цьому залі через п'ять, 10, 15 років. Адже саме в студентському самоврядуванні формуються лідери, які потім беруть на себе відповідальність. Я знаю, багато хто із вас, у тому числі з президії, були членами студентського самоврядування. Студенти завжди відігравали ключову рушійну роль в історії України. Вони виходили на мітинги проти зрадника Дмитра Табачника, організовували студентську революцію на граніті, брали участь у Помаранчевій революції, Революції Гідності, зараз велика кількість студентів захищає Україну в лавах Збройних Сил України.

Цим законопроектом пропонується розширити повноваження органів студентського самоврядування, дозволити їм краще і більше впливати на діяльність закладів вищої освіти, де вони навчаються. Надважливо запевнити, що студентське самоврядування має бути незалежним. Ректори, адміністрації не повинні впливати на органи студентського самоврядування. Студрада, профком – це не просто департаменти, якими керує керівництво закладів, а повноцінні незалежні органи, які управляються свідомими людьми, захищаючи інтереси студентів.

До другого читання потрібно доопрацювати даний проект, у тому числі щодо фінансування органів студентського самоврядування, яке має бути залежне не від головного бухгалтера закладу вищої освіти, а лише від волі студентів. Підтримаймо цей законопроект, підтримаймо незалежне студентство України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кириленко Іван Григорович, фракція «Батьківщина». Потім – Арешонков і Олександр Сергійович Корнієнко від президії як колишній член студентського самоврядування, і голосуємо.

Будь ласка, Іване Григоровичу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Дякую, пане Голово. Фракція «Батьківщина». Шановні друзі, зроблена величезна робота, за що треба подякувати Юлії Миколаївні Гришиній. Усе, що пропонується в цьому законопроекті, зокрема щодо розширення прав органів студентського самоврядування шляхом внесення змін до Закону «Про вищу освіту», – це правильно. Але дух цього законопроекту... Давайте вдумаємося в одну велику проблему, яка є в Україні: на превеликий жаль, за всі 30 років незалежності ми не створили систему підготовки кадрів управління країною, починаючи від середньої ланки на виробництві і закінчуючи державною службою в органах місцевого самоврядування, на найвищих посадах в міністерствах і відомствах. До управлінської роботи приходять дуже багато випадкових людей, і це не їх вина, а наша, бо не створили за ці роки систему підготовки кадрів усіх рівнів. Маленький штрих, але важливий.

Самоврядування, підвищення прав студента брати участь в управлінні свого любимого колективу альма-матері – це ті навички, з чого починається. Ми будемо випускати в життя людей, які вже знають, що таке управляти колективом, що таке впливати на прийняття рішень, де твій голос буде врахований, де ти прислухаєшся до якогось голосу, причому з усіх сторін життя своєї рідної альма-матері.

Є застереження, трохи побоюється і ректорський актив, а раптом щось десь якось. Друзі, боятися вовків, в ліс не ходити. Учити треба молоде покоління управляти, особливо в повоєнний час відновлення України, ми на цих людей будемо спиратися.

Юліє Миколаївно, *respect*, спасибі за законопроект. Голосуємо за! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Арешонков Володимир Юрійович. Будь ласка. Потім – Корнієнко Олександр Сергійович, і голосуємо.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Сьогодні справжній феєрверк самоврядування. Я дякую всім комітетам, які підготували законопроекти, пов'язані з посиленням ролі самоврядних структур у системі

освіти і науки. Це дуже важливо. І я зараз звертаюся до вас, шановні керівники комітету і підкомітету, до Міністерства освіти і науки України з проханням підготувати законопроект аналогічний тому, який ми розглядали сьогодні щодо медицини, про створення самоврядних структур в системі освіти і науки, про загальноосвітні школи, створення справжніх гільдій, асоціацій педагогів за напрямками, спеціальностями. Це дуже важливо, цього вимагають самі педагоги, науковці. Давайте разом створимо умови для справжнього розвитку самоврядних структур.

Дякую. Голосуємо за даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Першому заступнику Голови Верховної Ради України Корнієнку Олександрю Сергійовичу. Будь ласка.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, я знаю, всі в цьому залі були студентами, велика частина із нас була активними діячами органів студентського самоврядування, є точно голови студентських рад. Наприклад, Дмитро Кисилевський, Роман Грищук, як виявилось, Олена Костянтинівна була керівницею студентського самоврядування свого факультету, я був заступником голови студентської ради свого вузу. Хочу сказати, що студенти завжди в історії України були дуже важливою рушійною силою, починаючи зі студентської революції на граніті, організували інші майдани, робили перші кроки, – Помаранчева революція, Революція Гідності, і зараз студенти так само гинуть на фронті, боронять Україну, віддаючи своє життя.

Думаю, такими законами ми робимо все для того, щоб українська вища освіта була дуже привабливою для українських студентів, кількість українських студентів збільшувалася, наша освіта ставала якіснішою. Студентське самоврядування даватиме їм можливість для всебічного розвитку реалізації своїх лідерських якостей, реального управління та автономії вузів. Неповторний студентський дух дуже класно проявляється в реальних викликах, які є в органах студентського самоврядування. Тому дуже дякую всім, хто підписав цей проект, хто буде підтримувати. Давайте до другого читання зробимо його ідеальним.

Принагідно в рамках такої політичної спадковості хочу подякувати фракції «Батьківщина» і особисто Юлії Володимирівні Тимошенко за реформу студентського самоврядування у 2007 році. Це було 17 років тому, я був співавтором прийнятого закону. Ми маємо розуміти, що всі реформи в Україні повинні мати тяглість і передаватися від однієї влади до іншої, і тоді наша держава ставатиме сильнішою.

Дякую всім. Давайте голосувати за цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрю Сергійовичу.

Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо розширення прав органів студентського самоврядування та забезпечення прав здобувачів вищої освіти» ([№ 10279](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є заява двох фракцій з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

Запрошую до слова Южаніну Ніну Петрівну. Будь ласка, 3 хвилини. Після цього працюємо далі.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги! Шановна президіє! Сьогодні я звертаюся виключно до вас. Учора в нас була можливість і ми зустрілися з бізнесом Харківщини. Побачили втомлені і змучені обличчя людей, представників середнього бізнесу, їхні очі, які не знають сну місяцями, але вони формулювали питання виважено, без злоби, в очікуванні на вирішення їхніх питань. Якщо послухати всіх людей, я знаю, представники інших фракцій також мали такі зустрічі, нічого не змінюється в політиці нашої держави. Ми зараз в залі обговорюємо проекти, зміни до законів, які працюють у мирний час, а щодня мали б починати з того, що потрібно оперативно робити у зв'язку з різкою зміною ситуації на території України, пов'язаною з війною. Адже, якщо взяти Харківщину, Херсонщину, Запоріжжя, ситуація кардинально відрізняється від тієї, що була навіть півроку тому. Але, знаєте, можна зробити єдиний висновок: держава не ризикує підтримувати бізнес у зоні ризику. Правильно це чи ні? Чи це є державницькою політикою? Упевнена, що ні. І я зараз вам поясню, чому? Наприклад, у державному бюджеті на 2024 рік у фонд підтримки підприємництва закладено десятки мільярдів гривень, але всі вони не стосуються підтримки бізнесу на цих територіях. Якщо ви скажете про кредитування за програмою «Доступні кредити 5-7-9 %», спрощеною системою і більш легкою для бізнесу, то і вона не стосується підприємств, які працюють на цій території. Якщо ви скажете про Експортно-кредитне агентство, яке зараз має можливості кредитувати, надавати гарантії під кредитування, інвестиційні кредитування, то вони також не передбачені для цієї території. Тоді що залишається робити бізнесу, який там працює? Ви скажете, релокація. Ні. Там мають працювати підприємства, які забезпечують життєдіяльність регіону. Чому ми нічого не робимо для цього? Там працівники не мають статусу ВПО, тобто ніякої допомоги від держави. Роботодавець, задля збереження свого трудового колективу, звертається до нас –

допоможіть! Але в нас жодна структура не працює над цим. Насправді, це завдання уряду, але він не справляється з цим завданням.

Тому я закликаю вас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця. Рухаємося далі.

Вельмишановні колеги, давайте перестанемо «дьоргати» законопроекти. Є погоджений порядок денний, рухаємося відповідно до нього.

Шановні колеги, наступне питання – проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про премію Верховної Ради України молодим ученим» щодо процедури присудження Премії» ([№ 11275](#)).

Артуре Володимировичу, можемо це питання голосувати без обговорення? Там премія молодим вченим. Добре.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту постанови № 11275 за скороченою процедурою.

«За» – 209.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, давайте одразу: два – за, два – проти.

Будь ласка, запишіться тільки ті фракції і групи, які хочуть обговорювати.

Гришук Роман, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Друзі, підтримаймо молодих вчених. Голосуємо за!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Буду вдячний всім наступним виступаючим, хто так само висловлюватиметься.

Піпа Наталія Романівна, фракція «Голос».

ПША Н.Р. Фракція «Голос» підтримуватиме цей проект постанови, адже тепер визначення і процедуру надання премії молодим вченим ми передаємо Національному фонду досліджень України, який результативно показав себе в тому, як працює з науковими розробками, як підходить до вибору робіт молодих вчених, які варті премії, і взагалі до того, що характеризує якість української науки і те, як можна її розвивати і змінювати згідно з тим, як це відбувається в сучасному світі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Івченко Вадим Євгенович, фракція «Батьківщина».

Іван Григорович Кириленко. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Попередня виступаюча правильно зазначила, що головна суть цього проекту постанови полягає в тому, що ми передаємо, хочу підкреслити, передаємо, повноваження здійснювати конкурсний відбір. Цим займалися народні депутати комітету Верховної Ради України, це було гонорово, працювала робоча група. Але ми дуже демократичний і ліберальний комітет, і щойно почав працювати Національний фонд досліджень, ці повноваження передаємо тим, хто повинен цим займатися професійно. Закликаю інші комітети демократизувати свою діяльність.

Дякую Сергію Віталійовичу Бабаку за ініціативу щодо передачі функцій, невластивих комітету, тим, хто цим займається. Давайте голосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І завершальне слово – Федина Софія Романівна, після цього голосуємо.

ФЕДИНА С.Р. Ідеться про проект постанови щодо присудження Премії Верховної Ради України молодим вченим, які це заслужили. Але скажіть, будь ласка, який приклад подає Верховна Рада молодим вченим, молодим людям, які сьогодні працюють на благо Української держави, коли голова освітнього комітету так само, як і голови багатьох інших комітетів, не підписують заяву про внесення до залу законопроектів про заборону московської церкви? Молодь вимагає цього, але, на жаль, головам комітетів, зокрема, освітнього, на це начхати.

Далі. Який приклад подаємо молоді, якщо у Верховній Раді і досі сидить ОПЗЖ – люди, які прийшли до Верховної Ради від заборонених партій? Партії заборонені, а їх приспівники дружно сидять у Верховній Раді і розказують, як жити. Як молодь має на це все реагувати?

Ми хочемо, щоб молоді вчені писали добрі роботи, добре вчилися. Про яку якість стосовно молодих вчених ми можемо говорити, який приклад показувати, коли народні депутати розробляють такі законопроекти, що соромно їх вносити на розгляд. Наприклад, законопроект про лікарське самоврядування, а насправді, як ви називаєте, про лікарське рабство.

І останнє. Щойно Ніна Петрівна говорила про критичну ситуацію з підприємствами на Харківщині. Депутати навіть не збиралися слухати, а частина із них, перепрошую, «задом» стояла до трибуни, і взагалі це була неповага як до доповідача, так і до тієї страшної проблеми, яка зараз існує на передовій.

Тому, коли ми приймаємо такі постанови, зокрема про Премію Верховної Ради молодим ученим, Верховна Рада, як мінімум, має бути достойною молоді, яка сьогодні захищає Українську державу. Наразі про достойність говорити важко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про Премію

Верховної Ради України молодим ученим» щодо процедури присудження Премії» ([№ 11275](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення обмежень для медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації під час здійснення ними професійної діяльності» ([№ 10293](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 214.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова міністра охорони здоров'я України Ляшка Віктора Кириловича. Чи, може, два – за, два – проти? Ні? Добре.

Будь ласка, Вікторе Кириловичу.

ЛЯШКО В.К. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення обмежень для медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації під час здійснення ними професійної діяльності» ([№ 10293](#)). Даний законопроект розроблений на виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки.

Ми всі знаємо, що непоодинокі випадки, коли виробники, дистриб'ютори лікарських засобів, а також представники фармацевтичних компаній налагоджують зв'язки з медичними чи фармацевтичними працівниками для просування своєї продукції. Часто фармацевтичні компанії підкріплюють це роздачею сувенірної чи брендової продукції, подарунками, преміями тощо. Це все впливає або може впливати на якість лікування, об'єктивність призначення тих чи інших ліків лікарем або порад, які дає фармацевт в аптеці.

Тому, керуючись інтересами пацієнта, уряд розробив законопроект, спрямований на заборону проявів такої співпраці. Ним визначається чіткий перелік дій, які впливають на об'єктивність та ефективність роботи лікаря і фармацевта з метою недопущення призначення ліків під впливом прямих чи непрямих фінансових стимулів.

Шановні народні депутати, прошу підтримати представлений законопроект, розроблений на користь українських пацієнтів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова голову Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Михайла Борисовича Радуцького. Будь ласка.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Колеги, комітет 18 грудня розглянув урядовий законопроект № 10293. Міністерством охорони здоров'я цей законопроект був розроблений на виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки. Запропоновані зміни спрямовані на удосконалення етичних засад, яких мають дотримуватися медичні, фармацевтичні працівники та фахівці з реабілітації під час призначення та відпуску лікарських засобів, медичних виробів, допоміжних засобів реабілітації. Положення законопроекту узгоджується зі статтею 94 Директиви Європейського парламенту і ради 2001/83/ЄС «Про Кодекс Співтовариства щодо лікарських засобів, призначених для застосування людиною».

Комітет з питань антикорупційної політики у своєму висновку зазначив, що законопроект відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило до законопроекту низку зауважень, які можуть бути враховані під час підготовки законопроекту до розгляду в другому читанні.

Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект № 10293 за основу з урахуванням необхідності внесення змін до інших структурних частин законів або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні, відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Колеги, прошу підтримати рішення комітету. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Борисовичу.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Федієнко Олександр Павлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П. Прошу передати слово пану Радуцькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Михайле Борисовичу.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Колеги, дуже прошу підтримати цей законопроект. Давайте заощадимо час для наступних двох законопроектів, які дадуть можливість знизити найвищі на сьогодні ціни в Європі на ліки в наших аптечних мережах, які купують громадяни України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович Володимир Михайлович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, важливий законопроект, однозначно треба голосувати. До речі, хочу подякувати міністру, одному із небагатьох міністрів, які ще до нас приходять. Є якась повага до Верховної Ради хоча б у цього міністра, і це реально важливо.

Друзі, хотів би процитувати вам деякі частини з цього проекту. Отже, ми вимагаємо від медичних, фармацевтичних працівників «бути чесними та неупередженими у всіх професійних взаємодіях, у тому числі прямо або опосередковано пов'язаних із проведенням рекламних або промоційних заходів...», «не використовувати свої повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості в особистих інтересах, інтересах близьких їм осіб і не отримувати від них особисту вигоду або вигоду для близьких їм осіб». Я підписуюся під кожним словом. Але як це виглядає, коли за це голосує Верховна Рада, в якій сидить десяток людей, які вже пройшли СІЗО, яких брали під час передачі хабарів (пакети з доларами), в яких записи тут, і вони вимагають від медиків не використовувати свої повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості в особистих інтересах і не отримувати від цього особисту вигоду. Я бачу цих людей, які зараз тут ходять, деякі із них в спортивному одязі. Таке відчуття, що вони готові повернутися в СІЗО будь-якої миті, знаєте, такі підготовлені, але поки вони в сесійному залі і в них все гаразд. Затримали – відкупився, в Раду. Затримали – відкупився, в Раду. Оце сьогодні гасло, під яким працює наша Верховна Рада. То судді хто? Хто сьогодні вчить, як працювати медикам? Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієв Михайло Миколайович, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Декілька стислих тез. Перша теза. Присутність міністра під час розгляду урядового законопроектів має стати нормою Верховної Ради України. Так завжди було. Я вдячний міністру, що він показує сьогодні уряду приклад, як треба діяти.

Друга теза. Звертаюся до міністерства і Кабінету Міністрів з проханням якісніше готувати законопроекти. Тому що наша вимушеність використовувати статтю 116 Регламенту Верховної Ради України з тим, щоб ми під час доопрацювання до другого читання могли внести ті норми, яких не було в першому читанні, говорить про те, що законопроекти, які подає уряд до Верховної Ради України, не дуже якісні.

І третя теза. Звертаюся до президії Верховної Ради України. Давайте оці зміни щодо черговості розгляду питань порядку денного зробимо виключенням. Те, що відбулося сьогодні, говорить про те, що формально зроблено все правильно: внесли пропозицію, проголосували і змінили, але це підтверджує неякісну роботу так званої Погоджувальної ради або того органу, який формує порядок денний, щоб вони ці групи за інтересами і «решал» різного роду збалансовували щодо розгляду питань порядку денного, щоб ми рухалися без оцих змін черговості розгляду.

Дякую. Прошу підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов – з процедури. Що у вас?

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу, шановні народні депутати, хочу звернути вашу увагу, що Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп не формується порядок денний, його формують комітети і голови комітетів. Погоджувальна рада затверджує. Просто невелика кларифікація.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення обмежень для медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації під час здійснення ними професійної діяльності» ([№ 10293](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Рухаємося далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо маркування лікарських засобів» ([№ 11172](#)).

Шановні колеги, не розходьтєся, для включення треба 226 голосів.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроекту № 11172. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова голову комітету... Чи, може, два – за, два – проти?
Михайле Борисовичу, вас хоче слухати зала. Будь ласка.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Шановні колеги, законопроект № 11172 спрямований на гармонізацію вимог національного законодавства щодо маркування лікарських засобів до вимог статті 62 Директиви Європейського парламенту і ради 2001/83/ЄС «Про Кодекс Співтовариства щодо лікарських засобів призначених для застосування людиною», а саме: введення заборони на використання у маркуванні лікарських засобів будь-яких елементів рекламного характеру. Це питання є актуальним для України, адже трапляються непоодинокі випадки нанесення на упаковку лікарських засобів некоректної рекламної інформації, що містить необґрунтовані твердження щодо їх переваг. Наприклад, щодо виняткової якості лікарського засобу та його ціни, швидкого ефекту, лідерства лікарського засобу на фармацевтичному ринку і таке інше. Це вводить в оману споживачів та суперечить правилам чесної конкуренції.

Законопроектом пропонується заборонити нанесення на упаковку лікарських засобів будь-якої інформації рекламного характеру, заборонити оптову і роздрібну торгівлю та імпорт ліків, маркування яких матиме інформацію, не передбачену законодавством. У разі нанесення такої інформації МОЗ матиме право тимчасово зупиняти дію реєстраційного посвідчення на лікарський засіб до приведення його маркування у відповідність із вимогами закону. Це не розповсюджується на гуманітарну допомогу.

Законопроект підтримується Міністерством охорони здоров'я.

За висновком Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу даний проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

Враховуючи викладене, комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект № 11172 за основу з урахуванням необхідності внесення змін до інших структурних частин законів та/або законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні, відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Колеги, дуже прошу підтримати. Це буде великий вплив на вартість ліків в аптеках.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Руцишин Ярослав Іванович, фракція «Голос».

РУЩИШИН Я.І. Прошу передати слово Ользі Стефанишиній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Стефанишина. Будь ласка.

СТЕФАНИШИНА О.А. Колеги, пропоную не гаяти час, голосувати за і переходити до розгляду наступного дуже важливого проекту закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасна пропозиція.

Лаба Михайло Михайлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Дійсно, потрібно напрацювати норми регуляції цін на ліки в наших аптеках, тим паче завезених з-за кордону. Є максимальні перекоси цінової політики. Прошу підтримати даний законопроект і перейти до голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Южаніна Ніна Петрівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це важливий законопроект, необхідний, у тому числі з питань безпеки, щоб люди реально знали про ліки, що і як. Але, друзі, сьогодні над країною нависла інша небезпека. Якщо буде знищено кадрове ядро ДСНС, хто рятуватиме Україну, гаситиме пожежі, рятуватиме після російських обстрілів? ДСНС – це не просто робота, на яку прийшов сьогодні, а завтра гасиш пожежу, все легко. Ні, там все непросто. Це досвід, знання, навички, які набуваються роками. Якщо сьогодні ми втратимо це ядро, то ще довго його не здобудемо. А потреба, на жаль, колосальна.

Тож, щоб це не були пусті розмови, бо, дивлюся, всі хотіли плювати на Верховну Раду, наш уряд плює на Верховну Раду, ми не можемо дочекатися тут міністра внутрішніх справ, а якщо і прийде, нічого це вже не змінить, вони вже прийняли постанову, зараз готую проект закону про те, щоб чітко в законі написати – стовідсоткове бронювання ДСНС. Я закликаю всіх вас, тих, хто це підтримує, підійти до мене і я вас запрошу у співавтори. Це не політичне питання. Будь ласка, дайте знати, що ви готові стати співавторами, давайте разом дотиснемо це питання. Якщо уряд не вміє читати закони, то ось такими літерами напишемо: 100 відсотків бронювання, бо пожежники і рятувальники потрібні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Цимбалюку Михайлу Михайловичу, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина» підтримує даний законопроект щодо заборони розміщення реклами на упаковках лікарських засобів. Є певні зауваження ГНЕУ, їх можна доопрацювати до другого читання. Голосуємо за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо маркування лікарських засобів» ([№ 11172](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Устінова – з процедури. Що у вас?

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Колеги, я вас дуже прошу не розходитися, тому що законопроект, який ми зараз будемо голосувати, про реальне зниження цін на ліки для людей. Я вас прошу підтримати, це критично.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо паралельного імпорту лікарських засобів» ([№ 11173](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення даного законопроекту до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова голову підкомітету Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Стефанишину Ольгу Анатоліївну.

Ви виступатимете і від комітету, і від авторів, тому до 4 хвилин.

Шановні колеги, вас попросили не розходитися. Думаю, в нас є потенціал посидіти і завершити сьогоднішню нашу роботу законотворців.

СТЕФАНИШИНА О.А. Колеги, це дуже важливо, прошу послухати, що я зараз говоритиму. Кожен із вас ходить сьогодні в аптеку і розуміє, що він там, як в ювелірному магазині, тому що ціни на ліки в українських аптеках є дуже високими – в два, три, чотири рази вищими, ніж в аптеках у Брюсселі, Варшаві, Парижі. Зізнаюся, особисто я, коли маю можливість, вожу своїй подрузі, яка має хронічну хворобу, ліки з Варшави, бо вони там коштують в чотири рази дешевше, тобто одна таблетка в Україні коштує 40 гривень, там – 10 гривень на наші гроші. За місяць тут вона має витратити 2 тисячі 400 гривень, там – 600 гривень на наші гроші.

Тут, у залі, є люди, які при мені в Брюсселі купували ліки для себе, тому що вони там дешевші. Та сама упаковка ліків, той самий виробник, той самий колір і таке інше, але чому в Україні вони такі дорогі? Одна із причин – в Україні досі не діє паралельний імпорт. Цей механізм 20 років діє в Європі і допомагає країнам Європи знижувати ціни на ліки для людей.

Чому для України це важливо, думаю, пояснювати не треба. Колеги, на сьогодні в нас кожна четверта людина є за межею бідності. Люди не можуть дозволити собі їздити до Парижу і купувати ліки там, вони не можуть дозволити купити їх тут.

Хочу сказати, рік тому ми вже цю норму ухвалили, але в законі зазначено, що вона почне діяти через 30 місяців після закінчення воєнного стану. Тобто Верховна Рада вже давно за. Моїм законопроектом пропонується, щоб вже з 1 січня 2025 року це в нас запрацювало для державних закупівель ліків, що буде першим кроком. Сподіваюся, що й для аптек це запрацює, можливо, ми навіть змінимо це до другого читання.

Дуже прошу не розходитися, в залі дуже мало людей, а закон важливий для людей.

Враховуючи викладене, Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування на своєму засіданні 3 травня 2024 року прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти проект закону № 11173 за основу з урахуванням необхідності внесення змін до інших структурних частин законів та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні, відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Комітет підтримує цей законопроект, і я дуже прошу всіх вас теж його підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників депутатських фракцій і груп, тих, які хочуть обговорити це питання, записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці Никорак Ірині Петрівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

НИКОРАК І.П. Дякую. Прошу передати слово Володимиру Ар'єву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ігорович Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Маємо однозначно проголосувати за цей законопроект, тому що саме його норми дуже сильно вдаряють по чиновничо-фармацевтичній мафії, яка часто створює штучні перешкоди для того, щоб конкурентоздатні ліки опинялися в аптеках за іншою ціною. Тобто на сьогодні є монопольне право у певних фірм, які між собою створюють умови, таку собі згоду, для завезення ліків за тими цінами, які сьогодні ми бачимо в наших аптеках. Тому це, дійсно, важливий крок. Мушу сказати, що буде можливість завозити в Україну ліки, які в три, чотири рази дешевші, мають той самий склад, ту саму діючу речовину і зареєстровані, підкреслюю, зареєстровані в Україні.

Але, крім паралельного імпорту ліків, в нас ще є проблема паралельної релігійної організації, яка існує в паралельному з нами світі. Це ефесбешний патріархат, законопроект щодо якого чомусь ми не розглядаємо. Шановні колеги, друге читання чекає давно. У залі йде збір підписів за те, щоб цей законопроект можна було розглянути в другому читанні. Підпишіться! Але найголовніше: чому більшість голів комітетів на засіданні Погоджувальної ради продовжують життя ефесбешного патріархату, який створює, в тому числі безпосередньо біля лінії зіткнення, прямі проблеми для української армії?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Цабаль Володимир Володимирович, фракція політичної партії «Голос».

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, в нашій країні середній дохід людини в п'ятьдесят разів менший, ніж в більшості європейських країн. Але за певні групи товарів ми платимо значно більше, і це є один із прикладів, а таких прикладів дуже багато.

Щодо цього конкретного прикладу в мене одне запитання: чому ми раніше цього не зробили? Колеги, не будемо гаяти час, давайте голосувати за, і треба дивитися інші напрями, за якими ми можемо здешевити товари.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка Григорій Миколайович, група «Платформа за життя та мир».

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги народні депутати! Хочу звернути увагу, що в нас законодавчо вже врегульовано паралельний імпорт, просто його введення через деякий період часу після війни. Цим законопроектом пропонується врегулювати це значно раніше, під час воєнного стану.

Але, коли виникають такі речі як паралельний імпорт, це каже про одне – держава щось недопрацює в світлій схемі завозу лікарських засобів, їх розповсюдження через представників, які мають і наділені правом цим займатися, і держава дає ліцензії. Щось ми тут недопрацюємо. У зв'язку з цим ми вводимо паралельний імпорт.

Але в цій ситуації є трохи інші ризики. Наприклад, можна проголосувати (авторами законопроекту може бути вирішено) за перелік критично важливих медикаментів, щоб їх привозили в Україну. Це перше.

Друге. Фальсифікація лікарських засобів. Якщо зараз у нас плюс-мінус є з кого запитати щодо фальсифікації (офіційно отримані документи і все інше), то матимемо перспективу шукати якусь особу лише за документами. Коли закінчимо з фальсифікатом, можемо шукати документи щодо продаж чи обладок коштів, але без самих лікарських засобів.

Шановні колеги, тут є великі ризики, тому до другого читання необхідно все-таки допрацювати і визначитися. Якщо нам треба препарати, тоді давайте голосувати за їх назву, якщо треба покерувати тією схемою, що є в державі, давайте керувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кривошєєв Ігор Сергійович, фракція «Слуга народу». Шановні колеги, після цього голосуємо. Будь ласка, займіть свої місця.

КРИВОШЕЄВ І.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Пане Голово, пропоную переходити до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця. Дуже важливий законопроект. Я хочу побачити, що всі на своїх місцях, щоб у залі засідань Верховної Ради не було спринтерів.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо паралельного імпорту лікарських

засобів» ([№ 11173](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Рухаємося далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо дебіюрократизації діяльності центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки» ([№ 9601](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 211.

Рішення прийнято.

Сергій Віталійович Бабак. Будь ласка. Ви і від авторів, і від комітету, тому до 4 хвилин. Але, думаю, ви швидше вкладетеся.

БАБАК С.В. Добрий день, шановні колеги! Даний законопроект досить простий, розроблений на виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки, яким пропонується передати повноваження щодо здійснення ліцензування закладів освіти від Міністерства освіти і науки до Державної служби якості освіти, а також позбавити міністерство невласливої йому функції присвоювати наукові вчені звання. Тепер Вчені ради закладів вищої освіти, маючи вимоги до доцентів і професорів, присвоюватимуть вчені звання самостійно. Ось про це даний законопроект.

Дуже прошу підтримати. Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти цей проект закону за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до обговорення. Чи можемо без обговорення?

Прошу представників депутатських фракцій і груп, тих, які хочуть обговорити це питання, записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, те, що відбулося тут, біля трибуни, під час мого звернення до вас, насправді заслуговує на засудження. Думаю, ті, хто тут боровся одне з одним за щось, мають усвідомити, що, коли говориться про біду людей, які поряд з нами і яких ми не чуємо, то на це треба звернути увагу і прийняти якесь рішення. Усім нам зараз треба зібратися і прийняти рішення, що робити з людьми і підприємствами, які працюють в регіонах, де точаться бойові дії або які знаходяться в червоній зоні і позбавлені всіх пільгових програм, які діють в Україні. А для кого тоді ці пільгові програми, скажіть, будь ласка? Для релокованих підприємств і лише для тих людей, які мають статус ВПО? А ті, хто там залишаються працювати і мають єдиний дохід тільки від роботодавця, як їм далі існувати, як їм жити, як зберегти життєдіяльність міст, містечок? Те, що люди до нас звертаються, значить у них ще є надія на те, що ми можемо допомагати, а ми ось так байдужно ставимося до всіх проблем.

Тому я закликаю голів комітетів, відповідальних за економічний стан в Україні, за підтримку і можливості діяльності бізнесу в Україні, терміново організувати робочі групи, якщо з цим не справляється уряд, і надати можливості обговорити з Національним банком, представниками банківської системи щодо таких напрацьованих критеріїв ризику, що бізнес з червоної зони не може отримати жодної підтримки. До речі, в Центральній частині України кредити «5-7-9%» банки нав'язують, просять прийти і взяти, бо там, бачите, є ліміти, які треба вибрати. А що робити тим людям, які залишилися працювати там і не мають жодної можливості?

Ми будемо голосувати за даний проект закону, але закликаю повернутися до теми, з якою зверталася до вас, і прийняти рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федієнко Олександр Павлович, фракція політичної партії «Слуга народу» Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П. Колеги, щодо законопроекту № 9601. Пропозиція має логіку, давайте переходити до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович, група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець).* Луганщина, депутатська група «Довіра». Дебюрократизація – слово нове і багатогранне. Ми не з чуток знаємо, що там, де багато бюрократії, там завжди панувала корупція. То ж вітаємо такий підхід і акцентуємо увагу на тому, що значна кількість чиновників отримує неспіврозмірну заробітну плату. Мій колега Олександр Сухов направляє до

Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування лист з пропозицією розробити законопроект щодо обмеження максимального розміру заробітних плат не лише державним службовцям, службовцям місцевого самоврядування, а й керівникам та членам наглядових рад державних підприємств.

Коли мінімальна пенсія становить 2500 гривень, а топменеджер державної компанії отримує в місяць 1 мільйон гривень або 400 мінімальних пенсій, виникають питання. За один місяць керівник отримує мінімальну пенсію за 33 роки. Така соціальна прірва не є прийнятною.

Тому ми підтримуємо даний законопроект у першому читанні. Депутатська група «Довіра» голосує за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лозинський Роман Михайлович, фракція «Голос».

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Колеги, прошу голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу всіх, в тому числі й тих, хто просив залишатися в залі для прийняття попередніх законопроектів, зайняти свої місця. Будь ласка, сідайте, сідайте. А не так, що проголосували свої законопроекти і вже розбігаєтеся. Друзі, працюємо! (*Шум у залі*). Поки не піде білий дим.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо дебіюрократизації діяльності центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки» ([№ 9601](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Рухаємося далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених» ([№ 10218](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 208.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, була домовленість з обговоренням (*Шум у залі*).

Артуру Володимировичу, тоді давайте хоча б два – за, два – проти. Добре?

Прошу представників депутатських фракцій і груп, які мають бажання обговорити це питання, записатися на виступи: два – за, два – проти.

Колеги, прошу не розходитися. Думаю, бажаних буде небагато. Залишилося три законопроекти, один із яких у кінці без обговорення, якщо Сергій Володимирович дозволить.

Веніславський Федір Володимирович. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народному депутату Бабаку Сергію Віталійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Сергію Віталійовичу, вам слово.

БАБАК С.В. Шановні колеги, даний законопроект дуже позитивний. Ним пропонується зробити дуже добрі справи для нашого наукового середовища та для розвитку науки в Україні. Він про дослідницьку інфраструктуру і молодих вчених. Давайте його підтримаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Прошу передати слово моєму колезі Ростиславу Павленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ростислав Миколайович Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М. Дякую. Шановні колеги, як і абсолютна більшість проектів сьогодні, які стосуються освіти, науки, охорони здоров'я, даний законопроект особливо важливий, бо він стосовно підтримки молодих вчених, підготовки зміни для нашої науки. Ми самі будемо голосувати і всіх закликаємо до цього. Але, друзі, щодо науки загалом, є менш приємні речі, щодо яких нам треба було приймати рішення вже вчора.

Перше. Щодо наукових розробок. Сьогоднішній день почався з передачі повноважень, притаманних Міністерству оборони, іншому міністерству, мовляв, багато бюрократії між розробками і впровадженнями у військах. Хоча тут треба не передавати функції один одному, а виписати процедури таким чином, щоб від ідеї і до реалізації, до вбитих загарбників, проходило якнайменше часу, якнайменше зусиль. Тому над цим треба було б працювати.

Друге. Зрозуміло, яка в нас ситуація в енергетиці. І тут питання не тільки в розробках, які могли б дозволити вирішити це питання хоча б частково, хоча б спростити ситуацію. Вже зараз ми мали б розглядати конкретні рішення щодо зменшення мит, їх нульової ставки, щодо спрощення процедури і таке інше, щоб енергетика була готова не те, що до зими, а хоча б до літа.

І третє. Дуже важливо, щоб розробки, які робить приватний сектор, масштабувалися і підтримувалися державою, опору не повинно бути, будь-які нові ідеї мають підтримуватися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лозинський Роман Михайлович, фракція «Голос».
Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Колеги, прошу голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Блискуче!
Вельможний Сергій Анатолійович.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Луганщина, депутатська група «Довіра». Підтримка молодих вчених є важливим елементом розвитку нашої держави. В Україні рекордно скорочується кількість науковців, і це не може не турбувати. Корінь проблеми також в тому, що молоді люди, які зараз закінчують школу, намагаються вступити здебільшого у вищі Європи. Безумовно, насамперед це відбувається через безпекову ситуацію. Однак є й інша сторона. Усі війни закінчуються, і нам потрібні світлі голови для відбудови держави, створення нового суспільства.

Тому, я вважаю, підтримка не лише вчених, а й представників активного студентства є запорукою нашого майбутнього та важливим завданням для законотворчої діяльності. Депутатська група «Довіра» голосує за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, завершили обговорення. Прошу зайняти місця, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених» ([№ 10218](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку волонтерства серед здобувачів освіти» ([№ 11159](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 11159 до порядку денного сесії.

Друзі, дуже мало людей працює, займіть свої місця.

Прошу голосувати за озвучену пропозицію.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 211.

Рішення прийнято.

Прошу представників депутатських фракцій і груп, які хочуть обговорити це питання, записатися на виступи: два – за, два – проти.

Синютка, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Романівні Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Фракція «Європейська солідарність» однозначно підтримуватиме сприяння розвитку волонтерства серед здобувачів освіти. Принагідно хочу подякувати рідному університету імені Івана Франка у Львові за те, що ще з 2014 року, адже вже 10 років йде війна з московською федерацією, активно підтримує усі волонтерські ініціативи своїх студентів і викладачів. Але якщо ми говоримо про виховання гідної молоді і надання їм можливості бути гідними громадянами, ми так само маємо захищати правду і справедливість у нашій державі. У ці хвилини в Кропивницькому відбувається судилище над героєм, розвідником Романом Червінським – людиною, яка багато років свого життя віддала задля того, щоб рятувати Україну, захищати її інтереси і боронити від московської навали. За те, що він засвідчив про зрив спецоперації про затримання вагнерівців з боку Офісу Президента, зокрема Єрмака, його зараз судять в поза будь-який правовий спосіб.

Учора нарешті вперше за цілий рік відбувся допит його безпосереднього командира. Червінському закидають і звинувачують в тому, що він діяв без відповідних розпоряджень і директив. Командир це вчора повністю спростував. Була повна вертикаль погоджень на чолі з Валерієм Залужним, тодішнім Головнокомандувачем. Усе відбувалося згідно з розпорядженнями. То скажіть

мені, будь ласка, чому відбувається судилище? Чому ховають суд від адвокатів? Чому не допускають до Червінського адвокатів і медиків? Чому Червінського тримають в підвальній камері без нормального харчування і без нормальної можливості вийти на свіже повітря?

Верховна Рада, якщо хоче будувати нормальне майбутнє для своєї молоді, має захищати правду і справедливість. Сьогодні час захистити Романа Червінського.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Неклюдову Владлену Михайловичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Прошу передати слово глашатаю волонтерського студентського руху, захиснику молоді пану Грищуку Роману.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Грищук Роман Павлович. Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Друзі, Україна – це країна волонтерів. Ми розуміємо, що з 2014 року саме волонтерський рух став основою опору російській навалі. Зараз волонтери розбирають завали, допомагають армії, підтримують внутрішньо переміщених осіб. Кожен із вас спілкується з волонтерами, підтримує їх. Волонтерство – це добровільне, безкоштовне виділення свого вільного часу для суспільно корисної потреби. І це має бути не просто правилом гарного тону для свідомого громадянина, а звичкою для кожного українця, яка формується в школі.

Даний законопроект про розвиток волонтерства ще в закладах освіти, щоб діти знали, що таке волонтерство, розуміли його переваги і добровільно могли спробувати поволонтерити. Тому що, коли дитина виходить за бульбашку школи волонтерити, вона отримує нові знання, знайомства, а найважливіше – приносить користь суспільству. Досвід волонтерства ми повинні визнавати, він має впливати на подальшу кар'єру дитини, в тому числі в закладах вищої освіти.

Я дуже прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немиря Григорій Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Івану Григоровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович Кириленко. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, нам треба подякувати одному із наймолодших депутатів у нашому парламенті Роману Грищуку за цей законопроект (*Оплески*). Молодець! Привернув увагу до того, що ввійде в посібники історії. У жодній країні світу немає такого масштабного волонтерського руху, як в Україні. Які ми все-таки патріоти, скільки серед нас таких молодих людей – патріотів. Прийняття такого закону підкреслить, що ми знаємо їх, цінуємо і будемо їм вдячні.

Волонтерських рух справді тримає на своїх плечах неймовірне навантаження, яке сьогодні лягло на Збройні Сили, на тимчасово переміщених осіб. Тому цим законопроектом вноrmується, підкреслюється значення, пропонується правове регулювання волонтерства, щоб це зараховувалося до стажу практики і таке інше. Однозначно голосуємо за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, і будемо голосувати.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця.

Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Прошу передати слово Роману Лозинському для виголошення чергової красномовної, змістовної, але одночасно надихаючої промови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Лозинський. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Колеги, я закликаю вас повернутися до залу, зайняти свої робочі місця і приготуватися до голосування.

Законопроект про волонтерство, напевно, є одним із найважливіших законопроектів, за який наше скликання парламенту проголосує. Хтось може ще цього не розуміти, але в нашій країні волонтерство відчули всі. Це те, на що ми опираємося, і те, на чому стоїмо.

Для нашого народу волонтерство було традицією, знаком якості ще з початку ХХ століття. Одна із найбільших організацій України – скаутська організація «Пласт» у своїх основах з моменту заснування в 1912 році зазначила другим головним обов'язком всіх пластунів – допомагати іншим. Це те, що відрізнятиме нас від всіх інших країн. Допомогати безкорисно, бо ми віримо в спільну дію.

Шановні колеги, голосуємо! Розвиток волонтерства серед молоді – надзвичайно важливо. За статисткою до 2022 року в скандинавських країнах волонтерили близько 80 відсотків людей, в Україні – 25 відсотків. Зараз в Україні, я переконаний, волонтерять 100 відсотків українців. Давайте ми це закріпимо, це має бути стандартом якості. Однозначно, за!

Дякуємо Роману Грищуку і колегам за колосальну роботу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку волонтерства серед здобувачів освіти» ([№ 11159](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Дякую, колеги.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ» ([№ 10424](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовилися, що голосуємо без обговорення, але фракція «Батьківщина» наполягає... Що? Без обговорення? Я можу ставити на голосування? Добре.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ» ([№ 10424](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, надійшла заява від двох фракцій з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

Запрошую до слова народну депутатку Овчинникову. Після цього я оголошу перерву в нашому засіданні.

Колеги, прошу залишатися в залі, дуже важливий виступ щодо екології.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми не згадали в цьому залі, що сьогодні роковини трагедії на Каховській ГЕС. Упевнена, більшість із вас об'єдналася і рятувала людей і тварин. Об'єдналася вся міжнародна спільнота, тому що це цинічний екоцид, який змінив геополітичний ландшафт, вніс зміни на міжнародному рівні.

Підрив Каховської ГЕС рашистською навалою призвів до катастрофічних змін: загинули десятки людей, десятки тисяч тварин, але щодня ми намагаємося боротися з цим. У результаті було затоплено територію площею в понад 600 тисяч гектарів.

Що відбувається далі? НЕК «Укренерго» повідомило, що для відбудови Каховської ГЕС після деокупації потрібно шість-сім років. Це величезний період, але ми маємо бути об'єднані і прийняти збалансоване євроінтеграційне рішення. Ліквідація затоплення потребує від нас спільної синергії. Сьогодні ми звертаємо увагу і на восьмий пункт Формули миру Президента Володимира Зеленського щодо екологічної безпеки і протидії екоциду. Екологічний договір, *Environmental Compact*, – це інструмент, який дозволяє впровадження восьмого пункту екологічної безпеки. Це наша з вами відповідальність кодифікувати екоцид на міжнародному рівні, внести відповідні зміни до законодавства.

Сьогодні ми звертаємося до всіх парламентаріїв, груп дружби з міжпарламентських зв'язків, адже об'єднаною парламентською дипломатією ми просуваємо теми екологічної безпеки, захищаємо наше довкілля, захищаємо право людей на чисте і безпечне довкілля. Ми дякуємо керівництву Верховної Ради України, Парламентській асамблеї Ради Європи, НАТО, ОБСЄ, Міжнародному парламентському союзу за просування питання, яке для нас надважливе. Ми маємо внести екоцид в міжнародне право, кодифікувати і визнати його в Римському статуті Міжнародного кримінального суду як окремий вид злочину.

Шановні колеги, давайте об'єднуватися навколо теми екології. Ворог знищує наше середовище існування, і саме від нас залежать наші наступні дії, в який спосіб ми збережемо наше середовище існування, нашу Україну. Ми об'єднаємося і обов'язково спільно переможемо.

Колеги, слава Україні! Переможемо та розквітнемо!

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую усім за плідну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

Продовжуємо працювати на перемогу! Слава Україні!